

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: N. C. SCHINA

COMITETUL :

GR. CONDURATU, Consilier la Curtea de Apel, București

D. NEGULESCU

C. SIPSOM

ALEX. CERBAN

ALFRED JUVARA

IOSEF G. COHEN

TR. ALEXANDRESCU

Profesor la Facultatea de drept din București

Profesor la Facultatea de Drept din București

Dr. in Drept din Paris
Profesor Universitar

Dr. in Drept din Paris
Avocat

Avocat

Fost Prim-Președ. Trib.
Avocat

Secretar de Redacție: E. C. DECUSARA, Dr. in drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

Membri corespondenți pentru Paris: EDOUARD LEVY, Dr. in Drept, Avocat, Paris

ABONAMENTUL

Un an p. Bănel, Case Comerc. și Autorit. 400 lei
„ Magistrați și Avocați fără supl. 180 „
6 luni prețul cel de sus pe jumătate

APARE ODATA PE SAPTAMANA
sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația
București, Arta, 5 și Rahovei, 5
Lângă Palatul Justiției
— TELEFON 18/29 —

In numărul viitor vom publica un interesant articol: «Centralizare legislativă, sau unificare de legislație», datorit distinsului profesor de la Facultatea de Drept din București, d-l C. M. Sipsom.

SUMAR

- Reflecții asupra noii opere legislative de d. avocat I. Fotino.
- Conflictul între legile ordinare și constituționale de d. avocat Dr. Nic. G. Vrăbiescu;
- Un conflict cu privire la competența rațională a judecătorilor de pace din Basarabia de d. avocat F. Filipescu;
- Dela Societatea de studii legislative: alegerea comisiunilor de drept;
- Discuțiunile dela Cercul de Studii penale, asupra comunicării d. I. Ionescu-Dolj «Bătaia ca Pedeașă»;
- Bibliografie de E. C. D.

JURISPRUDENȚA:

- Inalta Curte de Casație s. I: *Căpitan Comandor N. Puricescu cu General Gărdescu* (Chiria. Clauze de reziliere facultativă. Inoperarea lor. Cine trebuie să facă contestațiunea?);
- Idem s. II: *Al. Matic cu Colonel C. Georgescu* (Tutelă. Membru in consiliu de familie. Excludere. Procedura de urmat. Art. 383 389 c. civ.);
- Idem s. III: *Iosefina Birescu cu Ministerul de Finanțe* (Taxe succesoriale. Cazul când o avere mobilă producătoare de venit nu se suprataxează. Art. 48 și 65 al. 3 legea veche a Timbrului);
- Curtea de apel Galați: *Constantin Bobeș cu colonel C. Georgescu* (Hotărâre rămasă definitivă și executorie sub decretul-lege 4881/919. Dacă poate fi înlăturată pe calea excepțională a contestației sub dec.-lege 1420/920? Dacă se poate ridica în instanța de contestație excepțiunea prematurității acțiunii locatorului? Dacă se pot crea pe cale de interpretare hotărâri condiționale?) cu o Notă de d. Prof. Alex. Cerban;
- Curtea de Apel București s. IV: *Martin Blasberg cu Al. Plopeanu* (Dacă simpla îngăduință poate fi considerată ca o renunțare la pactul comisoriu din contractul de închiriere pentru neplata chiriei? Dacă profită prelungirea contractului și chirișilor ce n'au plătit la termen? Art. 2 din d.-lege 1420/920);
- Tribunalul Prahova s. I: *Jean Al. Angelescu cu Lucreția C. Anastasiu* (Dacă prohibițiunea de instrăinare a imobilului dotat pendent matrimoniu este de ordine publică?) cu o Notă d. avocat A. Stan.

Rezumatul jurisprudenței Curților de apel și Casație

- *Cas. I:* Ofertă reală. Culpă creditorului de a primi plata. Debitorul nu este obligat în acest caz să facă oferta. Consemnarea sumii în termen și notificarea consemnării. Pactul comisoriu nu mai operează. Jurământ decizoriu. Dreptul instanței de fond de a nu ține seama de el când a fost propus numai în subsidiar.
- *Cas. II:* Hotărâri judecătorești. Dispozitiv. Cetirea lui de președinte. Obligațiunea de ordine publică. Art. 118 pr. c.
- *Cas. III:* Legea burselor. Valabilitatea procedurii în cazul când dovada de înmănare este semnată de parte, deși atestarea este făcută de jandarm.
- *Jurisprudență străină:* Competință. Mandat. Gestiuinea unei exploatațiuni comerciale. Moștenitorii mandatarului. Art. 2 cod. com. belg. (art. 7 com. rom) art. 1372, 1986 și 1993 cod. civ. belg. (1538, 1540 și 1541 c. civ. rom).

Reflecții asupra noii opere legislative

Războiul a zdruncinat din temelie întreaga organizațiune socială nu numai în țările ce au luat efectiv parte la el, dar și în acelea ce au rămas neutre, întinzându-și influența chiar și pe alte continente depărtate de teatrul mării furtuni.

Cauzele acestui război nu au fost determinate, cred eu, așa precum se susține, de un conflict de interese meschine, particulare fiecăruia dintre Statele ce s'au năpustit unul contra altuia. Nu motive de preponderență economică precum nici motive de răfuiele vechi între popoare sau între rase au deslănțuit această tragedie. Aceasta trebuia să se întâmple, chiar de n'ar fi existat aceste motive.

Mecanismul social de până ieri se uzase; dănuise prea mult și nu mai corespundea cerințelor evoluțiunii omenești.

Probleme noi și mari s'au ivit, pentru rezolvarea cărora acest mecanism devenise insuficient.

O lume nouă, cu legiuri totuși vechi; o ordine socială învechită de secole; o diferențiere de netolerat între clasele sociale, față de o nouă concepție despre drepturile omului, sub raportul personalității individuale, al respectului acestei individualități, al egalității și al echității în distribuirea eforturilor, în repartizarea avantajilor vieții, a beneficiilor muncii și a energiei cheltuite, iată izvorul neînțelegerii între Neamuri. Un singur chibrit — atentatul dela Serajewo — a fost suficient pentru a da foc vulcanului în ale cărui clocote de mult se sbăteau: dreptatea cu nelegiuirea, egalitatea în obligațiuni și foloase cu egoismul claselor predominante, dreptul la viață a celor mici cu denegarea acestui drept de către puterea pumnului și a banului.

Comparând, azi, efectele acestui război cu motivele ce au fost presupuse la izbucnirea lui că l'au determinat, se poate ușor constata cât de

eronate sunt explicațiunile ce s'au dat acuma șapte ani aproape. Este un caz unic în felul lui, care ne evidențiază că, în explicarea fenomenelor sociale, cauzele determinante trebuie căutate în însăși natura și în puterea manifestării acelor fenomene—și numai după ce această manifestare s'a cristalizat sau este pe cale de a se cristaliza.

Acest războiu nu a fost și poate că încă nu este, căci nu s'a terminat, expresiunea nesațiului cuceritor, ci a necesității unei noi așezări sociale. Este repetirea, la anumite epoci ale vieții universale, a acelorași tendințe de reimprospătare și de perfecționare ale omenirii în continuă evoluțiune.

Intocmai precum un torent, pe care albia nu-l mai încap, se revarsă peste lanuri, inundă, ucide și distruge, pentru ca în urmă retrăgându-se, să dea prilej la noi speranțe și la noi sisteme de apărare, tot astfel marile perturbațiuni și cataclisme sociale dau prilejul la probleme neprevăzute și nebanuite, pentru rezolvirea cărora este nevoie de a se căuta și chiar a se inventa noi mijloace.

Vechile principii nu se mai pot aplica azi. A încerca totuși a le mai aplica, ar fi a forța nota și a expune omenirea la repetirea acelorași sdruncinări sub o formă, poate, și mai dezastruoasă. Concepții noi de drept și de viață vor servi de călăuză în formarea nouilor principii.

Pușinii, ce-și vor da osteneala sau își vor consacra timpul spre a înțelege și a răstălmăci complexitatea problemelor noi pentru a le putea soluționa, vor rămâne oamenii epocii. Precum am zis, aceștia vor fi pușini, pentru că una din caracteristicile vremii ce o trăim, este și aceea că până și floarea intelectualității noastre este mai temeinic atrasă și interesată de speculațiunile remuneratorii decât de cele intelectuale și de interes obștești. Este o constatare dureroasă ce am făcut-o de mult și care nu este de loc spre lauda savanților noștri, cari înțeleg a-și pune în valoare știința, egoistic, numai atunci când știu că efortul cheltuit le vor produce satisfacțiuni materiale sau și morale, însă nu din acelea care să profite obștei.

Din diferențierea de vederi, de impresii și de interpretare a problemelor, vor lua ființă divergențele și criticele inerente unei epoci de tranzițiune și cari vor constitui embrioanele nouilor doctrine.

Astăzi, întreaga omenire civilizată trece printr'o perioadă de experimentare organică. Se încearcă pretutindeni aplicațiuni inventive, trase din anti-teza sau din apropierea pe cât posibil a vechilor principii-axiome față de noua formă a manifestării dreptului omului.

Nimeni nu se poate încumeta să pretindă, oricât de savant și de înaintat în concepții ar fi, că ceea ce se legiferează azi poate avea mai mult

decât valoarea unei măsuri tranzitorii și de experiență, fiindcă, precum am spus mai sus, frământarea omenirii și a vulcanului social nu și-au terminat opera. Omenirea însăși nu știe ce vrea.

Timpul, stăpânul tuturor lucrurilor, va desluși într'u târziu ceea ce azi abia se plămădește.

Așa fiind, acel ce va încerca să creadă nu numai pentru el, dar să convingă și pe alții că o măsură legislativă luată în pripă este însăși expresia sau formula rezolvării problemei respective, va fi cu drept cuvânt un închipuit.

Căci, întocmai precum un arbore ale cărui crăci încep să se usuze, trebuie căutat la rădăcină spre a i se vindeca rănila, tot astfel noile probleme sociale și, deci, juridice, nu se vor putea rezolva până ce mai întâiu nu se vor cerceta cauzele cari le-au provocat, adică: fundamentul schimbat al ordinii sociale. Orice alt sistem de lucru va avea soarta castelelor din foi de cărți, făcute de copii. Decepția și reacțiunea vor fi cu atât mai amare.

Nu guvernele, trecătoare ca și vremea, vor putea rezolva aceste grele probleme; ci oameni statornici, obișnuiți a judeca profund, cercetători și cunoscători ai vieții și a nevoilor actuale ale oamenilor, învățații ce vor fi știut să pășească în practica meseriei lor dincolo de cadrul strâmt al teoriilor. Titlurile academice nu vor avea o prea mare importanță în această uriașă operă, ci adevărații oameni de inimă și patrioții.

Aceștia vor fi cei chemați a scormoni rădăcinile arborelui social și a găsi formula vindecării și a regenerării. Oamenii aceștia, întruniți în areopag al marelui reforme sociale, vor avea să se rostească prin cuvântul lor asupra principiilor ce urmează să alcătuiască, pentru câteva secole de aci înainte, fundamentul noii opere legislative.

Idealul ar fi ca principiile noii legislațiuni să-și găsească aplicațiunea în întreaga lume civilizată; numai astfel se va putea, din punct de vedere legislativ, desființa frontierele între State și neamuri, fundamentul legii fiind unul pretutindeni.

Până azi, dreptul roman a constituit baza și izvorul inspirator al întregii legislațiuni neolatine și în bună parte și a celorlalte legislațiuni continentale. Astăzi însă nu trebuie să pară paradoxală îndrăzneala de a decreta unele din principiile-axiome ale acestui drept ca imperfecte sau neîndestulătoare. Problemele noi sociale impun modificarea și completarea acestor axiome.

Știința dreptului nu-și poate limita puterea ei creatoare în cadrul îngust al unor principii, considerate de mai înainte ca imutabile, căci acestea variază în raport direct cu progresul general social.

Dreptul nu este matematică, deși într'o anumită măsură se aseamănă cu aceasta din punctul de

vedere speculativ și de aplicațiune a principiilor.

În matematică axiomele sunt realități științifice invariabile ce creiază teoremele ajutătoare pentru rezolvarea problemelor oricât de variate, pe când în drept, însăși axiomele nu pot fi adevăruri sau realități constante și deapururi, decât numai dacă s'ar putea admite că omenirea ar sta pe loc, adică dacă veșnica tendință a acesteia către progres și către perfecțiune ar sista.

În matematici așa dar axiomele sunt realități, pe când, în drept, acestea sunt relativități.

Totuși în practica noastră legislativă și judecătorească s'au nesocotit destul de des aceste diferențieri. Legile au păcătuit tocmai din cauză că nu puteau ieși din cadrul imperativ al pactului nostru fundamental, iar legiuitorii cari au riscat gestul ca prin artificii de construcție a legilor să inoveze sau să adapteze prin extensiune principiile constituționale, învechite și necomplete, nevoilor și concepțiilor epocii, și-au văzut legile discutate și interpretate de către instanțele judecătorești când ca perfect constituționale, când ca neconstituționale...

Din această contradicție și neomogenitate interpretativă, câtă neîncredere a izvorât în masele poporului, în ochii căruia, mai ales în ultimul timp, respectul legilor și al autorității a pierdut îngrijitor!..

Ușurința cu care s'au fabricat și s'au copiat decretule-legi și chiar unele din legile importante de organizare și de unificare ale României întregite; ordonanțele și deciziunile date azi pentru a fi modificate a doua zi sau complet suspendate și, în general, întregul sistem de legiferare din ultimii ani, pe dibuite, nu puteau contribui la consolidarea sentimentului de încredere în autoritatea și temeinicia legilor.

Nu mai vorbesc de penibila impresie ce am făcut în străinătate pentru ai căror legiști, juriști, financiari și economiști, pretențiunea noastră, de popor înaintat, cu învățați și cu elemente posedând o vastă experiență și maturitate politică și legislativă, a fost apreciată ca o simplă fanfaronadă.

Pe dealtă parte, judecătorii noștri, neavând dreptul inițiativei, sunt ținuți a aplica legile în cadrul strict al dispozițiilor articolelor reci, încălcate și confuze și obișnuite fiind, printr'o practică moștenită, consideră de multe ori aceste articole ca pe niște axiome matematice, dincolo de cari dreptatea nu mai există și în aplicarea cărora împrejurările de fapt, sentimentul și impresia personală despre realitatea situațiilor sunt înăbușite de aceiași interpretare ce în mod constant, azi ca și acum douăzeci de secole, se dă principiilor: *suum cuique...* și *dura lex...*

De curând, din inițiativa câtorva oameni de inimă, s'a pus bazele unei Societăți de studii le-

gislative, cu un program de lucru foarte vast. Inițiatorii au pornit la lucru cu tot avântul și dorința de a fi folositori în marea operă de unificare, de reorganizare și de reconstruire legislativă a României moderne.

Să sperăm că guvernele vor ști să aprecieze importanța acestei instituțiuni, că va încuraja această inițiativă, care nu poate decât ușura realizarea extrem de importante opere legislative, ce pentru țara noastră este cu atât mai greu de înfăptuit din cauza multiplelor considerente, aspecte, interese și datini de cari trebuie să se țină seama în alcătuirea noiei Constituții și a legilor menite să unească pentru totdeauna și indisolubil nu numai pe fiii aceluiași Neam dar și pe toți locuitorii, de neam diferit, ai pământului nostru și a face astfel ca aceștia să devină cei mai desăvârșiți și convinși fii și apărători ai scumpei noastre Patrii întregite.

I. FOTINO

Avocat

Conflictul între Legile ordinare și Constituționale

Activitatea actuală parlamentară a readus la ordinea zilei, un important problem de drept constituțional, ce încă până în prezent n'a fost prin lege deslușit la noi în țară.

Cestiunea este: Care e puterea Justiției când se prezintă în fața ei un conflict între legile ordinare și cele constituționale. Au drept instanțele judecătorești să judece constituționalitatea unor legi ordinare și să refuze aplicarea ei în cazul când legea e contrarie Constituției?

Cestiunea e foarte importantă, în special azi, când tendința actualului Parlament este de a eși din cadrele Constituției cu prilejul legii agrare. Nu vom discuta punctele anticonstituționale ale legii, însă semnalăm numai că în cazul când între lege și Constituție nu va fi potrivire, legea ordinară trebuie să cedeze celei constituționale, care se impune judecătorului.

Deci judecătorul este liber și dator să respingă legea ordinară și să aplice legea fundamentală. În această direcție s'a stabilit toată doctrina și jurisprudența, pe temeiul următor: de câte ori o țară adoptă sistemul legilor Constituționale alături de legile ordinare, din însuși acest fapt rezultă, ca o consecință naturală și logică și fără nici o declarație expresă, dreptul și datoria pentru Tribunale să verifice constituționalitatea legilor (Jèze și Berthelémy).

Acesta este un principiu ce iese din domeniul controverselor. Ca urmare a acestui principiu și decurgând din el, este că trebuie un text special pentru a ridica acest drept Tribunalelor.

În Statele-Unite, chiar înaintea Constituției din 1787 (Dicey), și în coloniile Engleze ce au Constituție proprie, de pildă Canada și Commonwealth australian, s'a admis principiul ca o consecință

logică și naturală a funcțiunii jurisdicționale. Alături de ele găsim State, ca Mexicul, Argentina, Brazilia, Portugalia, cari au adoptat principiul prin Constituție. În Grecia dreptul judecătorului de a examina constituționalitatea legilor există fără text special (hotărârea No. 145 din 1904 a Areopagului, Secția I).

Înainte de a reveni la România, să arătăm pe scurt felul cum este soluționată problema în Franța, și în câteva alte țări mai importante.

Franța. În ceea ce privește această țară, sunt texte speciale care ridică dreptul judecătorului de a verifica constituționalitatea.

În realitate legea din 15 August 1790, tit. II, art. 11 și 12, reprodusă de Constituția din 3 Sept. 1791 tit. III, Cap. V, art. 3, spune categoric: „Tribunalele nu pot nici să se amestece în exercițiul puterii legislative, nici să suspende execuția legilor“. Prin urmare, acest text pune precisă stavilă puterii judecătorești. (În acest sens *Esmein*, *Droit Constitutionnel*, 5-ème ediț. 1909, p. 475 și 532; *Duguit*, *Traité de dr. Const.*, 1911, p. 158). Principiul acesta al neverificării a fost introdus de Revoluție din cauze de ordin politic (*Jèze*, *Principes généraux de droit administr.*, p. 124, nota 1).

Deci în Franța cestiunea e hotărâtă. Tribunalul nu poate să verifice constituționalitatea legilor. Cu toate acestea, o parte din doctrină crede că această prohibițiune, deși expresă, nu e suficientă ca să ridice judecătorului dreptul și datoria de control (*Jèze*, *Revue générale d'administration*, 1895, II, p. 411; *Hauriou*, *Dr. adm.*, 7-ème ed. 1911, p. 962; *Beauregard*, *Monde Economique*, 17 Nov. 1895, II, p. 44).

Alături de această doctrină, sunt autori cari cer admiterea printr'un text special a principiului de a da Tribunalul dreptul de control (*Saieilles*, *Thaller*, *Jalabert* în *Bulletin de la Société de législation comparée*, 1902, p. 240). În orice caz în Franța nu există jurisprudență.

Germania. În Germania nu există nici un principiu stabilit de Constituție, doctrina însă s'a pronunțat în favoarea dreptului de verificare (*Laband*, *Dr. public de l'Empire Allemand*, tom. II, p. 322, ed. franc.).

Norvegia în acelaș sens (Curtea supremă a Norvegiei, 3 Iunie 1890 și Curtea din Cristiania, 2 Febr. 1893).

În *Belgia* și *Elveția* sunt texte speciale ce ridică dreptul de verificare a judecătorului. Pentru cea dintâi, art. 107 din Constituție, iar pentru Elveția art. 113 din Constituția din 1874.

România. După această scurtă privire, revenim la țara noastră. În România nici un text special nu ridică dreptul și datoria Tribunalul de a verifica constituționalitatea unei legi ordinare. Constituția noastră admite două grupuri de legi, și anume: cele Constituționale și cele ordinare. Aceasta este înscris în tit. VII al Constituției.

Alt argument ce pledează în favoarea dreptului de verificare este că Constituția noastră fiind luată după cea Belgiană, art. 107 al Constituției Belgiană nu e nicăeri reprodus, ceea ce dovedește că legiuitorul român, n'a avut intențiunea de a ridica acest drept judecătorului. Doctrina înclină în acelaș sens. (*Dissescu*, *Cursul de drept public român*, 1890, p. 532).¹⁾

Alături de argumentele ce decurg din logica juridică, alături de doctrină, Curtea de Casație Română s'a pronunțat și dânsa în acest fel în 1902, relativ la vinderea pământurilor clăcașilor (No. 227/902 rap, în *Bulet. Curței de Cas.* 1902, pp. 446 și 447), când s'a spus categoric: „Această dispoziție a art. 1 din legea dela 1900 fiind *contrarie articolului 132 din Constituție, este fără efect juridic*“, pentru a fi confirmată cu prilejul procesului ivit între comuna București și Societatea de Tramvae (a se vedea consultația dată de *Jèze* și *Berthélemy*, *Revue du droit public*, 1912, p. 139 și hotărârea Casației în aceeași revistă, 1912, p. 365).²⁾

Prin urmare, în ceea ce privește țara noastră, prin faptul că avem două grupuri de legi, Constituționale și ordinare, și fiindcă nici un text nu împiedică dreptul judecătorului de a verifica constituționalitatea, judecătorul are dreptul să refuze aplicarea legii ordinare, când aceasta e în conflict cu Constituția. Mai mult, are datoria, căci judecătorul când intră în funcție trebuie să jure că va păzi Constituția țării (art. 77 din legea asupra organizării judiciare)

* * *

Deci, în frământările turbulente ale Parlamentului și în special când acest corp trece prin criză din cauza evenimentelor, este bine ca, din însuși mijlocul corpului, câte o voce competentă să reamintească că orice lege este fără efect juridic, dacă va fi împotriva Constituției, și ca atare Tribunalele au datoria să o înlăture, asigurând astfel și libertatea individuală și dreptul proprietății, ca unele ce sunt garantate prin Constituție.

Pentru a nu se mai da loc la nici un fel de interpretare tendențioasă, socotim că este bine ca la o eventuală revizuire Constituțională, acest principiu să fie în mod deslușit înscris în Constituție.

NICOL. G. VRĂBIESCU

Doctor în științele juridice dela Facultatea de Drept din Paris

1) Cfr. *N. D. Comșa*, Tribunalele și Curțile sunt datoare să nu aplice o lege neconstituțională, în *Curierul Judiciar* No. 4 și 5; *N. Bazilescu*, Legiuitorul la bara justiției.

2) *Cas. I*, 261 din 16 Martie 1912, cu nota d-lui *N. D. Comșa*, *Curierul Judiciar* No. 32/912; Curtea de Apel București, s. II, 106, *Curierul Judiciar* No. 50/912; Trib. Ilfov s. com., 623, *Curierul Judiciar* No. 40/912.

Mai multe cărți de drept române și franceze, legate, de ocazie, de vânzare. Lista cărților se poate consulta la Curierul Judiciar, Rahovei 5.

UN CONFLICT

cu privire la competența rationae materiae a Judecătorilor de pace din Basarabia

După atâtea greutăți ivite în Basarabia cu ocazia organizării și aplicării justiției române în această provincie, vine să se mai adauge un important conflict de competență (rationae materiae), care împiedică mersul normal al instituției, lovește în prestigiul ei, sdruncinând încrederea de care tot mai mult începe să se bucure față de justițiabilii de aici. Intr'adevăr prin legea din 4 August 1921, privitoare la modificarea unor articole din legea judecătorilor de ocoale, s'a schimbat și art. 27 în sensul că mărește competența acestor instanțe, dându-li-se dreptul de a judeca până la 1500 lei în ultimă instanță și până la 15.000 lei, capital și procente, în primă instanță. Ori unele Tribunale bazate pe această modificare refuză să primească cererile între 3000 și 15000 lei, pentru motivul că ele urmează să fie îndreptate la judecătoria de Ocol respectivă, judecătoriile refuză și ele la rândul lor, cererile ce depășesc suma de 3000 lei, pentru motivul că modificarea menționată nu schimbă întru nimic competența instanțelor judecătorești din Basarabia, adică susțin, că aicea nu se aplică această lege.

De partea cui este dreptatea? Nu încapă nici o discuție asupra faptului că în Basarabia nu se aplică procedura civilă română, decât cu două excepțiuni prevăzute expres de lege (în afaceri comerciale și parte în materie de divorț), iar legea judecătorilor de ocoale nu se aplică decât numai în ce privește dispozițiunile de ordin penal; în civil nu s'a aplicat și nu se aplică, pentru că legea de procedură civilă după care se conduc instanțele judecătorești din Basarabia este cea rusă, cu unele mici modificări aduse prin decretul-lege pentru organizarea justiției în Basarabia, care a mărit competența judecătorilor până la 3000 lei.

Îată textul art. 15 (modificat pe ziua de 1 August, 1919, prin decretul-lege No. 2744 din 2 Iulie 1919).

«Prim derogare de la art. 29 din legea de procedură rusă, competența judecătorilor de pace din întreaga Basarabie, în cererile personale și reale mobiliare de desdăunare este până la valoarea de 3000 lei inclusiv».

Reese deci din conținutul acestui articol că nu este vorba de aplicarea art. 27 din legea judecătorilor de Ocoale în Basarabia, ci de modificarea pur și simplu a procedurii civile rusă.

Dacă este așa, atunci la întrebarea: ce efect poate să aibă modificarea art. 27 din legea judecătorilor de Ocoale asupra competenței instanțelor civile din Basarabia, răspunsul credem că nu poate fi decât că modificarea nu are nici un efect, competența a rămas aceea stabilită, prin decretul de organizare.

Argumentul pentru susținerea tezei contrare este că, din debaterile parlamentare ce au precedat votarea legii din 4 August, se vede că d-l Ministru de Justiție răspunzând unui senator ardelean la întrebarea dacă se aplică legea și în Transilvania, i-a afirmat că se aplică numai în vechiul regat și Basarabia.

Mulțumită intervenției parlamentarului ardelean situația juridică a provinciilor de dincolo s'a lămurit față de această lege, prin răspunsul D-lui Ministru că nu se aplică dincolo; dar cum glasul Basarabiei nici cu această ocazie nu s'a auzit la debateri, pentru a lămuri situația pentru această provincie, am rămas în starea în care ne găsim.

Pentru celelalte provincii s'a legiferat (No. 3669 și 3670 din 4 August, M. O. No. 94); pentru Basarabia atât timp cât nu se legiferează la fel, socotesc că nu se poate susține aplicarea legii, de oarece este o perfectă asemănare

între situația juridică a celorlalte provincii cu Basarabia față de vechiul regat; dincolo era procedura civilă Ungară și Austriacă, și, pentru a se modifica competența, s'a legiferat; dincoace este legea de procedură civilă rusă și modificarea ei nu se poate face decât tot prin lege.

Actuala competență din Basarabia ar părea oarecum rațională, căci s'ar face o trecere prea bruscă de la vechia competență la ceace se pretinde, de oarece judecătorul de ocol de aicea în civil judecă numai în primă instanță oricât de mică ar fi suma (chiar un leu), ca să înceapă a judeca deodată până la lei 1500—3.000 în ultimă instanță, ar fi poate prea mult.

Totuși anomalii există și nu se pot evita: Actualmente în Basarabia se judecă diferendele în materie de locațiune până la 3000 lei de către judecătorul da Ocol, pe când în vechiul regat se judecă numai până la 1500 lei.

În afacerile civile chestiunea competenței este oarecum simplă, după cum am arătat; ea se complică însă, merită o deosebită atenție și poate fi discutată când e vorba de afaceri comerciale, căci există un decret-lege No. 1731 din 2 Mai 1919, care prevede extinderea aplicării codului comercial român în Basarabia. Cum din art. 889 al acestui cod se vede că el nu suferă altă procedură civilă decât cea română, ar naște întrebarea dacă în afacerile comerciale, nu ar urma să se judece de către judecătorii de Ocol până la suma de 15.000 lei. În materie civilă atât timp cât nu se face o lege și pentru Basarabia, după cum s'a făcut pentru celelalte provincii unite, competența judecătorilor de Ocoale se va mărgini, după părerea noastră la 3000 lei. Ar fi de dorit ca legea să vie cât mai curând, căci motivul care a determinat mărirea competenței în restul țării, se evidențiază tot așa de mult și în Basarabia.

F. FILIPESCU

15 Oct. 1921, Cetatea Albă.

Avocat

Dela Societatea de studii legislative

Sâmbătă 4 c. a avut loc în casele d-lui Demetru Negulescu, profesor Universitar, a treia ședință a Societății.

Au luat parte peste 70 de membri.

D-l Demetru Negulescu, luând cel dintâi cuvântul, a expus scopul societății, compunerea comisiunilor, sub comisiunilor, și raporturilor pentru fiecare ramură de drept.

D-l Vladimir Atanasovici, arată că dacă societatea de studii legislative se mărginește numai la elaborarea ante proiectelor de legi, atunci va face duble emploie cu comisiunile oficiale dela Ministerul de Justiție, care lucrează tot în aceeași direcție.

D-sa conchide că societatea trebuie să se mărginească la studii legislative, discutând chestiunile principale, și realizările lor în practică.

D-l Ion Fotino, cere ca în opera de unificare să se dea precădere Constituției.

D-l I. N. Fînfescu, cere ca să se dea precădere și dreptului comercial, în special dreptului cambial.

D-l Iulian Teodorescu, cere ca să se dea aceeași precădere și dreptului și procedurii penale.

Mai vorbesc d-nii Dem. I. Dobrescu, Siliu Rădulescu, magistrat, A. Crăsnaru și alții, după care se procedează la formarea comisiunilor, care s'au constituit astfel:

1. Comisiunea de drept civil: D-nii N. Titulescu, C. Sipsomo, Alex. Cerban, Plastara, D. Alexandresco, D. Negulescu, Em. Antonescu, Andrei Rădulescu, Em. Pantazi, D. Danielopol, Stelian Popescu, Barbu Dumitrescu, M. Rarincescu, Al. Oteteleşeanu, Istrati Micescu, Vl. Atanas-

vici, Chiselită, N. Corodeanu, Alfr. Juvara, Raicoviceanu, Emil Otulescu, N. C. Schina, G. Popescu, Grădișteanu, Eustațiu, d-na Ella Negruzți și d-ra Dobrescu.

2. *Comisiunea de procedură civilă*: D-nii Demetru Negulescu, Vl. Atanasovici, Em. Dan, Andrei Rădulescu, V. Toncescu, Siliu Rădulescu, Chiselită, I. Botez, C. Panaitescu și V. Bordeianu.

3. *Comisiunea de drept și procedură penală*: D-nii Matei Balș, Iulian Teodorescu, G. I. Stoicescu, C. Rădulescu, I. Ionescu-Dolj, E. C. Decusară, Radu Rosetti, Vintilă Dongoroz, V. V. Pella, M. Sipsomo, Dem. Dobrescu, Alex. D. Oprescu, D. Mosgos, Paul Iliescu și d-na Ella Negruzți.

4. *Comisiunea de drept constituțional*: D-nii C. G. Dissescu, N. C. Schina, Cezar Parteniu, Ion Peretz, M. Djuvara, D. Danielopol, Gr. Conduratu, Anibal Teodorescu, Iuliu Maniu și M. Popovici.

5. *Comisiunea de drept administrativ*: D-nii Paul Negulescu, Anibal Teodorescu, A. Crăsnaru, Vărașu și Sever Dan.

6. *Comisiunea de drept comercial*: D-nii C. C. Arion, Eftimie Antonescu, Iosef G. Cohen, B. Cernea, C. Stoianovici, I. N. Fințescu, M. Pașcanu, Vasilescu-Notara, V. Dumitriu, Gălășescu, I. Fotino, Petrovici, Gr. Dumitrescu, Petre Dragomirescu și Petre Vasilescu.

7. *Comisiunea legislațiunii muncii*: D-nii Gr. Trancu-Iași, Popovici-Tașcă, D. R. Ioanițescu, Petrescu-Comneni, N. I. Bazilescu, G. Tașcă și E. C. Decusară.

8. *Comitetul central al societății*: D-nii C. G. Dissescu, Demetru Negulescu, N. C. Schina, I. Ionescu-Dolj, Gr. Conduratu, Mircea Djuvara, Alex. Oteteleșeanu, Al. Costin, D. R. Ioanițescu și Iosef G. Cohen.

* * *

S'a hotărât ca comisiunile fiecărei secțiuni să se întrunească separat și să repartizeze lucrările, care vor fi comunicate adunării generale prin ținere de conferințe în sala IV-a a Facultății de drept, iar rezultatele lor se vor publica în *Buletinul Societății de studii legislative*.

Discuțiunile dela Cercul de Studii penale, penitenciare și poliție științifică, asupra comunicării d-lui I. Ionescu-Dolj „Bătăia ca pedeapsă”

Duminică 4 c. a avut loc în sala IV-a dela Universitate ședința lunară a Cercului, unde s'a discutat asupra comunicării d-lui I. Ionescu-Dolj, „Bătăia ca pedeapsă”.

Cum era de prevăzut discuțiunile au fost foarte animate, atât partizanii bătăii ca pedeapsă, cât și adversarii ei, și-au susținut părerile cu convingere și persuasiune.

Au susținut admiterea bătăii ca pedeapsă d-nii Popescu Tudor, I. Ionescu, Directorul general al închisorilor, D. Angelescu, Olărașu, inspector general de poliție, Ferhardin, G. Botez, Simion Niculescu și E. C. Decusară. Motivele invocate au fost: utilitatea socială, măsuri mai intimidante de represiune pentru anumiți delicvenți, tradiția noastră legislativă, aplicarea bătăii în timpul războiului, prin estinderea art. 222 c. j. mil., existența ei în codul just. marine, moravurile noastre, spre a se evita bătăile nereglementate dela poliție, instrucție, închisori, armată, etc. S'a arătat apoi că opinia publică nu pare ostilă introducerii acestei măsuri de intimidare și corecție pentru anumiți delicvenți ca apăsii și bandiții. În alte state civilizate ca Anglia, Suedia, Norvegia, Danemarca ea există și acum de curând în America s'a cerut „întrebuințarea judi-

ciasă a biciului”, de către d. Lewis Wawcott, consilier la Curtea de Casație din New-York.

D-nii Niculescu-Bolintin, N. Antoniaide și V. Dongorez au susținut din contră, înlăturarea pedepsei cu bătaia, pe considerațiunea că pedepsele corporale au fost eliminate din toate codurile mai recente ca de-gradantă pentru demnitatea omenească și fără eficacitate, că chiar în țările unde se aplică a produs o deplasare a infractorilor, evitând infrafracțiunile sancționate cu bătaia; că cei loviți nu s'au corijiat, că nu s'a micșorat numărul delicvenților, ei din contră bătaia a produs o reacționare și mai mare. Și conchid că bătăia ar fi foarte bine înlocuită prin alte mijloace mai civilizate: aerisirea temnițelor, azi adevărate școli ale vițului și crimei, prin prevenirea copilului de mediul social corupt, prin asigurarea celor liberați din închisori a mijloacelor de trai cinstit.

Discuțiunea s'a amânat pentru Duminica viitoare, 11 cor., când vor lua cuvântul și d-nii C. G. Dissescu, Romulus P. Voinescu, Iulian Teodorescu, Alex. D. Oprescu, Jean Th. Florescu și alții.

BIBLIOGRAFIE

— *Codul de procedură civilă adnotat de d-l Em. Dan, avocat, ediția III. Prețul 120 lei. București Ed. Socec & Co.*

Distinsul avocat și fost prim redactor al acestei reviste a dat la iveală a treia ediție din Codul de procedură civilă adnotat cu doctrina și jurisprudența până la zi.

D-l Em. Dan își precede codul de o introducere, în care expune în mod sumar organizarea judecătorească și a procedurii civile, precum și de un dicționar în care explică în mod sumar termenii juridici întrebuiințați în procedura civilă. Inovația este fericită, căci va fi de mare folos pentru magistrații și avocații din teritoriile alipite, spre a înțelege legea din vechiul regat, pe care mulți o critică fără să-o fi înțeles.

Opera d-lui Em. Dan umple un gol în literatura juridică, mai cu seamă că până acum n'avem o operă complexă de doctrină asupra unei materii de drept așa de importantă ca procedura civilă.

* * *

— *Legislația ungară din Transilvania în comparație cu legislația română: Codul penal; instituția divorțului de d-l George P. Docan, magistrat, București 1921. Ed. „Curierul Judiciar”. Prețul 7 lei.*

Distinsul magistrat dela Tribunalul din Oradea Mare și colaborator al „Curierului Judiciar”, în această monografie ne schițează în liniiamente generale codul penal ungar, — care se știe că e mai recent ca al nostru, și reformat fundamental în 1908 — deci mai înaintat decât codul nostru penal, prin principiile moderne cari și le-a însușit, ca: suspendarea pedepsei, libertatea condițională sau anticipată, scăderea din pedeapsă a închisorei preventive, în sfârșit prin calificarea mai multor crime și delicta, care în codul nostru nu sunt prevăzute, ca: Discreditarea, degradarea de morminte, actele impudice nefirești, pedepsirea mituitorului, etc.

În partea a doua a monografiei se face un studiu comparativ asupra divorțului în legislația maghiară; în sfârșit în partea III-a, ocupându-se de unificarea legislației românești. d-l Docan face o propunere, pe care ori cine o va găsi justificată: să se facă cât mai neîntârziat traducerea tuturor legiurilor care se aplică în teritoriile alipite și să se răspândească la toți juriștii.

Deși în privința unificării legislației trebuie să avem un plan metodic, elaborat de un singur comandament, însă el trebuie să fie secundat de cât mai mulți colabora-

tori. Acești colaboratori serioși și cu experiență s'ar putea găsi în magistratura țării. „Eh ar avea sarcina de a aduna materialul legislativ al fiecărui articol, culegând părerile de lege ferenda al tuturor jurisconsulților și notând toate controversale rezolvate de jurisprudență împreună cu motivele lor“. Același apel se va face și la avocații din întreg cuprinsul României Mari.

Numai după ce s'a adunat material, ar putea să funcționeze comisiunile propriu zise legislative de pe lângă Ministerul de justiție, care vor fi însărcinate cu redactarea anteproiectelor. După revizuirea anteproiectelor elaborate, ele vor fi supuse Parlamentului, care va îndeplini numai oficiul unui „birou de înregistrare“...

Propunerea este cât se poate de logică și cerută de necesitățile unei bune legiferări în vederea unificării.

* * *

Dreptul civil al ținuturilor ardelene și ungurene în comparație cu dreptul civil român, de d-l Camil Negrea, profesor la facultatea de drept din Cluj. 1921, Cluj, vol. I.

D. Camil Negrea își publică cursul de drept civil ținut la Facultatea de drept din Cluj. În acest volum tratează în partea introductivă despre drept în general, isvoarele dreptului civil, despre modul de interpretare și aplicare a legilor civile și despre forța lor obligatorie.

În cartea I despre: drepturile subiective; persoanele fizice și morale, domiciliu, absență, despre teoria generală a lucrurilor (bunurilor) și despre teoria generală a actelor juridice, în care sunt cuprinse teoria nulităților, condițiilor, termenelor și reprezentățiunii.

Toate aceste chestiuni sunt tratate din punctul de vedere al codului civil austriac și ungar, însă comparativ și cu codul civil român.

Tratatul de drept civil este scris într'un stil curgător și românesc; chestiunile sunt expuse cu claritate, atât din punctul de vedere al doctrinei cât și al legii.

Lucrarea d-lui Camil Negrea va fi de mare folos, mai cu seamă juristilor din vechiul regat, și va contribui într'o largă măsură la opera de unificare spre către care străduințele tuturor trebuesc îndrepta'e.

E. C. D.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 9 Iulie 1920

Președenția d-lui V. BOSSY, Consilier

Căpitan Comandor N. Puricescu cu General Gărdescu

Decizia No. 334

Chirii. — Clauze de reziliere facultativă. — Declararea lor ca inoperantă prin decretul-lege No. 1420/920. — Cine trebuie să facă contestațiune pentru a înlătura această măsură legală.

Prin al. II art. 4 din decretul-lege No. 1420/920, măsura de protecțiune a chiriașului prevăzută la al. I, după care renunțările la beneficiul de prelungire a contractelor este fără fîntă, s'a întins și la clauzele de reziliere facultativă, pe cari legea le declară inoperante, chiar dacă s'ar fi obținut în contra chiriașului o hotărâre, care însă n'a fost încă executată.

De aci rezultă că, obligațiunea de a înlătura această măsură legală o are proprietarul, căci în contra lui legea declară inoperantă clauza de reziliere

liere facultativă prevăzută în contract și, ca atare, dânsul trebuie să ceară anularea ei printr'o contestațiune în termen de 10 zile, iar nu chiriașul care poate înlătura efectele acestei clauze pe cale de apărare.

Curtea,

Ascultând citirea raportului facut în cauză de d-l Consilier Sărățeanu;

Pe d-l av. St. Niculescu în dezvoltarea motivului de casare și pe d-l av. Atanasiu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului unic de casare:

«Exces de putere și greșita interpretare a art. 4 din decretul-lege No. 1420/920. Devenind prin cumpărătoare, proprietarul imobilului din str. Buzești No. 96, am chemat în judecată pe d-l General Gărdescu, chiriaș, să fie obligat a evacua imobilul pe baza declarațiunii scrise, dată prin contract, reînnoit în 1918 și 1919 (art. 12) că se va muta în caz de vânzarea imobilului. Chiriașul deși n'a făcut contestație, în sensul art. 4 din zisul decret-lege, a susținut pe cale de apărare, că declarația constituie o clauză de reziliere facultativă, care, conform al. II, din zisul articol e inoperantă. Curtea de Apel primește acest mod de a vedea, că chiriașul e ținut să facă contestație, de care se vorbește în aliniatul al 3-lea al zisului articol, numai în ipoteza prevăzută de alin. I, care se ocupă de declarațiunile scrise de renunțare, nu și în ipoteza prevăzută de al. 2 al aceluiaș articol, care vorbește de clauzele de reziliere facultative. Curtea face o distincție pe care legea nu o face. Alin. al III-lea, vorbește de contestațiunii: la care ar da loc aplicarea întregului art., iar nu numai a al. I. Judecând astfel Curtea a comis un exces de putere și a dat o greșită interpretare zisului art.»

Având în vedere decizia supusă recursului, din care rezultă că prin contract scris, Toma Mihăescu, proprietarul imobilului din București str. Berzei No. 96, închiriașă intimatului în recurs General Gărdescu, un apartament din imobilul menționat, cu începere dela 23 Aprilie 1915—23 Aprilie 1918, cu clauza că în caz de vânzarea imobilului, chiriașul este obligat să se mute în termenul cel mai apropiat al semestrului, care urmează vânzarea, fără vreun fel de pretențiune. Că acest contract prelungindu-se de drept, pe baza legii măsurilor excepționale până la 23 Aprilie 1919, iar dela această dată, de comun acord până la 23 Aprilie 1920, în aceleași condițiuni contractuale, la 1 Sept. 1919 Toma Mihăescu vinde imobilul recurentului de azi, Căpitan-Comandor N. Puricescu, care notifică la 3 Sept. 1919, chiriașului Gărdescu, că a devenit proprietarul imobilului, și în temeiul decretului-lege No. 4481/919, la 22 Decembrie același an, notifică din nou chiriașului că înțelege să beneficieze de art. 12 din contract și în consecință îl somează să evacueze imobilul pe ziua de 23 Aprilie 1920;

Cum la această notificare, chiriașul a răspuns proprietarului, că la rândul său înțelege să beneficieze de prelungirea de drept a contractelor de locațiune ce eventual s'ar edicta în favoarea sa ca chiriaș, după promulgarea noului decret-lege din 2 Aprilie 1920, recurentul intențează acțiune, cerând rezilierea contractului și evacuarea imobilului pe ziua de 23 Aprilie 1920, acțiune care a fost respinsă de Curtea de Apel din București, prin decizia atacată cu recurs;

Având în vedere că pentru a respinge acțiunea recurentului, Curtea de Apel, decide că clauza, prin care chiriașul declară că în caz de vânzarea imobilului, se obligă să se mute din imobil la termenul cel mai apropiat al semestrului, care urmează vânzarea, are caracterul unei clauze facultative, care fiind declarată ino-

perantă prin art. 4 al. 2 din decret-lege 1420/920, poate fi înlăturată pe cale de anărare, de chiriaș, prin simpla invocare a dispozițiilor legii, fără a fi obligat să facă contestațiunea prescrisă de art. 4 al. 3;

Având în vedere susținerea recurentului, că, Curtea de fond, prin exces de putere și greșită interpretare a art. 4 din D.-Lege No. 1420/920, face distincțiunea că chiriașul e ținut să facă contestație în termenul de 10 zile prevăzut de menționatul articol, numai de ipoteza al. I al art. 4, în care legiuitorul se ocupă de declarațiunile scrise de renunțare, iar nu și în ipoteza prevăzută de al. II al aceluiași art. care vorbește de clauzele de reziliere facultativă;

Considerând că dispozițiunea de protecțiune a chiriașului, prevăzută în art. 4 din D.-L. 1420/920, după care renunțările la beneficiul de prelungire a contractelor se consideră ca fără ființă, a fost întinsă în favoarea chiriașului în al. 2 al menționatului articol, se declară inoperante clauzele de reziliere facultativă, prevăzute în contractele de închiriere, chiar dacă s'ar fi obținut o hotărâre în contra chiriașului, care însă n'a fost executată;

Că de aci rezultă că, recurentul, contra căruia era declarată inoperantă, clauza de reziliere facultativă, prevăzută în contractele de locațiune, având nevoie a o înlătura, era dator a intenta în acest scop, în termenul de 10 zile, contestațiunea de care vorbește sus citatul text de lege, sub sancțiunea de decădere, cu drept cuvânt, Curtea de apel, decide în speșă că chiriașul a putut să înlătore pe cale de apărare, în acțiunea intentată de recurent, efectele clauzei de reziliere facultativă, prevăzute în contract, prin simpla invocare a dispozițiilor legale, fără a fi obligat să facă contestațiunea prescrisă de art. 4 al. 3 din D.-L. 1420/920, astfel că motivul de recurs este neîntemeiat.

Pentru aceste motive, Curtea respinge etc.

NOTA. — În sensul contrar : C. Apel București s. IV, decizia civilă 116 din 7 Iunie 1920, cu nota d-lui E. C. Decusară și cu trimeterile asupra chestiunii. (N. R.)

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 9 Septembrie 1921

Președenția d-lui OSCAR N. NICOLESCU, Președinte

Al. Matak ca tutore cu Colonel C. Georgescu

Decizia civilă No. 168

Tutelă. — Membru în consiliul de familie. — Excludere în timpul tutelii. — Procedura de urmat. — Art. 383-389 codul civil.

Deoarece cauzele de incapacitate, excludere sau destituire, prevăzute de art. 383-386 c. c. sunt aplicabile atât tutorilor, cât și membrilor consiliului de familie, iar nici un text de lege nu prevede modul în care poate fi îndepărtat, în cursul tutelii, un membru din consiliul de familie, urmează că dispozițiunile din art. 387-389 c. c., relative la procedura de urmat pentru îndepărtarea tutorilor, se aplică și membrilor consiliului de familie.

Prin urmare, membrii consiliului de familie nu pot fi îndepărtați în cursul tutelii decât de consiliul convocat de Tribunal și după ce au fost și dânșii ascultați, iar încheierea Tribunalului este susceptibilă de apel.

Curtea,

Ascultând citirea raportului ; pe d-l av. Gr. Urlățianu în desvoltarea motivelor de casare ; pe d-nii av. Istrate Micescu și A. Benteoiu în combateri și pe d-l Procuror Al. Dem. Oprescu în concluziuni.

Deliberând,

Asupra motivelor de casare :

«Violarea și greșita aplicare a art. 642 din pr. civ., rea interpretare a art. 356 c. civil și exces de putere.

D-l C. C. Georgescu membru în consiliul de familie al minorei mele fice Eliza Capeleanu a fost după cererea mea îndepărtat din consiliul de familie de către Tribunal, de oarece Tribunalul a găsit că are interese contrarii cu minora ; contra acestui jurnal al Tribunalului d-l C. C. Georgescu a făcut apel ;

Am ridicat la Curte excepțiunea inadmisibilității apelului contra încheerilor Trib. date relativ la constituirea și compunerea consiliului de familie ; Curtea a declarat apelul admisibil și a procedat la judecarea lui.

Judecând astfel Curtea cu exces de putere a violat art. 642, pr. civ. care dă drept de apel minorei contra încheerilor Trib. date asupra deliberărilor consiliului de familie și a interpretat greșit art. 356 cod civ. care dă în suverana și exclusivă apreciere a Trib. compunerea consiliului de familie.

Violarea art. 356 și rea aplicare a art. 387 și 388 c. civil și exces de putere.

Curtea crede, că atunci când este vorba de îndepărtarea pentru incompatibilitatea unui membru din consiliul de familie, ea trebuie făcută, nu de tribunal, ci de Consiliul de familie convocat anume pentru aceasta și cu procedura prevăzută de art. 387 și 388 pentru destituirea tutorelui.

Curtea comite și un exces de putere căci admite acest motiv de apel când el nu fusese invocat de apelant nici înscris, nici oral, nici nu fusese debătut de părți în concluziunile lor orale, ci numai indirect de d-l Procuror General ca un motiv de apel posibil atunci când punea de altfel concluziuni pentru respingerea apelului.

Judecând astfel Curtea violează și aplică greșit textele de lege și comite un exces de putere.

Având în vedere decizia Curții de Apel din București s. II cu No. 92 din 28 Martie 1921 adusă în recurs, din care rezultă că intimatul C. C. Georgescu a fost confirmat membru în consiliul de familie al tutelei minorei Eliza Capeleanu prin încheerea Trib. Ilfov s. III No. 4624 din 2 Mai 1915 ; că după trecere de 5 ani în 1920 tutoarea Maria Al Matak cu soțul și cotutorul Al. Matak au făcut cerere tribunalului pentru îndepărtarea numelui membru din consiliul de familie pe motiv că este în proces și are interese contrarii cu minoara ; că, tribunalul fără a chema și asculta pe pârât și fără a convoca consiliul de familie a încuviințat cererea tutoarei prin încheerea No. 4292/920 și a dispus pe temeiul art. 383 No. 4 c. civ. ca pârâtul să fie înlocuit pentru cauză de incapacitate, numind în locul lui pe C. G. Disescu ca membru în consiliul de familie al minorei Elisa Capeleanu ;

Că, curtea de apel din București, în urma apelului pârâtului, după ce a respins incidentul de neadmisibilitatea apelului, a reformat hotărârea trib. motivând că după dispoz. art. 387 și 388 c. civ. nu trib., ci consiliul de familie, după ce ar fi chemat și ascultat pe pârâta avea competența să decidă asupra eliminării sale din consiliul de familie ;

Considerând că după art. 383 și 386 c. civ. aceleași cauze de incapacitate, excludere sau destituire există pentru un membru din consiliul de familie ca și pentru tutor ; că art. 383 No. 4 declară incompatibil de a fi tutori sau membri în consiliul de familie și pe aceia cari înșiși sau al căror tată și mamă au cu minorul un proces în care este compromisă starea civilă a acestuia sau averea lui sau o parte însemnată din ea ;

Considerând că nu există nici un text de lege care

să prevadă modul cum un membru poate fi depărtat din consiliul de familie; că, deci, în lipsa unor dispozițiuni speciale, aceeași procedură arătată de art. 387, 389 c. civ. pentru depărtarea tutorei urmează să se aplice și pentru depărtare unui membru din consiliul de familie;

Considerând că după citatele texte de lege escluderea sau destituirea tutorei se face de consiliul de familie convocat de trib., după ce a fost chemat și ascultat înaintea sa și tutorul; că în caz de urmează plângere din partea tutorei, trib. hotărăște de urgență, cu drept de apel fie din partea tutorei, fie din partea rudei, care a provocat depărtarea;

Considerând că deși art. 387 și 388 se ocupă numai de escluderea și de destituirea tutorei, totuși dispozițiunile lor se aplică și în caz de incapacitate survenită în cursul tutelei, căci există analogie complectă, și incapacitatea prevăzută de art. 38 No. 4 nu este, în realitate, decât o cauza de escludere;

Considerând dar, că întrucât formalitățile prescise de lege pentru îndepărtarea tutorei se aplică și la îndepărtarea unui membru din consiliul de familie și întru cât în speță tribunalul a înlocuit pe recurent pe baza art. 383 No. 4 fără să fi observat disp. art. 387 și urm. din c. civil, Curtea de apel a făcut o justă aplicațiune a acestor texte de lege când a reformat hotărârea trib., ca dată în mod neregulat și fără competență;

Considerând că în speță nu este vorba de constituirea și compunerea consiliului de familie din persoanele arătate în art. 357 și urm. c. c., caz în care încheerile trib. sunt conf. art. 356 c. c. acte de pură ad-ți-ii tutelare nesupuse controlului instanțelor de apel, care are competența după art. 642 c. pr. civ. de a examina și judeca numai apelurile făcute în contra hotărârilor date asupra deliberărilor consiliului de familie, ci este vorba de o excludere pentru cauza de incapacitate ivită ulterior constituirei consiliului de familie și pentru care legea a organizat o procedură specială cu dreptul de apel în contra hotărârilor tribunalului pentru partea nemulțumită (art. 389 c. c.);

Că astfel fiind apelul interjectat de intimatul C. C. Georgescu în contra încheeri trib. Ilfov cu No. 4292/920 care îl exclude din consiliul de familie este admisibil, nu în temeiul art. 104 pr. civ., după cum arată Curtea în considerentele deciziunii sale, căci acest text nu și găsește aplicațiunea în cazul de față, ci este admisibil pentru motivul că art. 389 c. civil conferă dreptul celui exclus din tutelă sau din consiliul de familie de a face apel la instanța superioară în contra hotărârei trib. de excludere, drept de care nu poate fi lipsit intimatul C. Georgescu prin faptul neîndeplinirii de către trib. a formalităților prescise de lege în această materie;

Că, dar, Curtea judecând că hotărârea trib. este susceptibilă de apel nu a violat nici un text de lege și nici un principiu de drept;

Considerând că din concluziunile scrise ale părților aflate în dosarul Curții de apel și în sensul cărora Curtea constată că s'au apărut părțile, rezultă că apelantul C. Georgescu a invocat între altele și incompetența Trib. de a decide asupra depărtării sale din consiliul de familie pe baza art. 387 c. civ. și că intimații în apel au discutat și combătut acest motiv; că dar motivul a fost invocat și debătut oral înaintea Curții;

Că astfel fiind, Curtea nu a comis nici un exces de putere când s'a întemeiat pe disp. art. 387 și 388 c. civ. pentru a admite apelul; că toate mijloacele de casare fiind nefondate, recursul urmează să fie respins.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența dela 2 Ianuarie 1920

Președenția d-lui AL. D. DOBRICEANU, Președinte

În șina Birescu cu Ministerul de Finanțe

Decizia No. 2

Legea timbrului. — Succesiuni. — Taxe succesoriale. — Suprataxarea averii mobiliare producătoare de venit. — Cazul când această avere nu se taxează. — Art. 48 și 65 al. 3 vechea lege a timbrului.

După vechea lege a timbrului averea succesorală mobilă producătoare de venit se taxează, pe lângă o taxă de înregistrare pe suta de lei, după gradul rudeniei și cu încă o taxă de 4%.

Moștenitorii au însă dreptul a fi scutiți de aceste taxe în cazul când renunță la creianța care constată această avere mobilă și o depun la Stat.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat AL. N. Ionescu în susținerea motivelor de recurs și pe d-l avocat C. Marinescu în combateri;

Deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Violarea art. 48 § 7, al. 2 din legea timbrului și înregistrare și exces de putere.

«În adevăr, am susținut înaintea Trib. că, rău am fost impusă de Minist. de Finanțe, prin deciziunea apelată la taxa de înregistrare și suprataxa, în ce privește trusoul prevăzut în actul dotal al defunctei mele fiice Olga Caușoglu la No. 2 și că, rău am fost impusă la taxă, în ce privește bijuteria prevăzută în menționatul act dotal, deoarece drepturile moștenite de mine dela defuncta mea fiică, sunt constatate și precizate în mod definitiv, prin sentința Trib. Prahova s. III, No. 514/915, de restituirea dotei și prin care interpretându-se, discutându-se actul dotal al numitei față de soțul defunctei, debitorul dotei și singura persoană față de care eu puteam să discut această chestie, se stabilește în mod definitiv, că numitul obligat la restituirea în natură a averii mobiliare constituită dotă, compusă din mobilierul casei, trusou și bijuterie și numai în caz eventual, când soțul nu ar fi în măsură să restituie în natură această avere, este obligat să mi plătească valoarea ei conform estimățiunii din actul dotal;

«Că, așa fiind drepturile mele succesoriale cu privire la toate aceste lucruri, nu intră în cadrul creanțelor producătoare de venit supra-taxabile, conf. art. 48 și 87 al. 2 sus citat, fapt pe care l-a înțeles astfel chiar fiscul, scutindu-mă de taxă în ce privește mobilierul.

«În ce privește, însă, trusoul și bijuteria, Trib. ca și reprezentantul fiscalului zice, că această sentință nu este opozabilă Ministerului de Finanțe, fiindcă nu este luată față cu dânsul, care ar fi deci un terțiu și ca atare, interpretând din nou actul dotal, în care aceste lucruri sunt constituită dotă, estimate, conchide fără a ține seamă de sentința sus menționată, că drepturile mele ar constitui o creanță pur și simplu în contra soțului pentru valoarea lor creanță producătoare de venit și ca atare supusă la taxă și supra taxa conform textelor menționate mai sus.

«Această argumentare a Trib. este greșită, deoarece pe de o parte fiscul, fiind un creditor al succesiunii și prin urmare al subsemnatei, proprietara acestei succesiuni din chiar momentul morții defunctei, hotărârea obținută de mine, în contra deținătorului averii succesoriale și prin care se stabilește natura drepturilor mele succesoriale față de acesta, este opozabilă și fiscalului, atât timp cât dânsul nu stabilește că a fost obținută în fraudă sa, ceea ce nici măcar nu a alegat înaintea Trib.; iar pe de altă parte eventualitatea executării acestor drepturi, prin încasarea valorii bunurilor, în cazul când ele nu ar putea fi restituite în natură de soț, astfel după cum se arată în partea finală a hotărârei de restituirea dotei, nu schimbă întru nimic natura juridică a acestor drep-

turi astfel după cum sunt stabilite în prim loc prin hotărâre și anume «drepturi asupra lucrurilor constituite dotă» aceasta cu atât mai mult, cu cât taxa succesorală cerută să fie calculată, avându-se în vedere situațiunea și natura averii succesoriale din momentul deschiderii succesiunii, indiferent de modul cum eu, succesoarea, a-și putea realiza în fapt aceste drepturi prin executare care poate să fie făcută multă vreme mai târziu după plata taxelor succesoriale».

Având în vedere sentința atacată cu recurs, din care rezultă că recurenta fiind impusă la plata taxelor de înregistrare, pentru averea rămasă pe urma defunctei sale fiice Olga Ceaușoglu și făcând apel Trib. a redus în parte taxele fixate de fisc, dar a respins cererea în ce privește taxa și suprataxa de 4%, la suma de 26.000 lei, valoarea dotei mobiliare;

Având în vedere că, pentru a hotărâ astfel Trib. constată că, această dotă mobilă se compune din ru-fărie în valoare de 10.000 lei și bijuterie de 16.000 lei, că recurenta intentând acțiune fostului său ginere pentru restituirea dotei, a obținut hotărârea No. 514/915 a Trib. Prahova s. III, în care se prevede în privința dotei mobiliare, obligațiunea alternativă a restituțiunei ei în natură, sau plata valorii sale de 26.000 lei;

Că în același timp instanța de fond constată în fapt că debitorul dotei, nu-i poate restitui în natură obiectele dotale;

Considerând că în asemenea împrejurări, sentința No. 514/915 a Trib. Prahova s. III, urmează a fi considerată ca o creanță producătoare de venit, în ce privește averea dotală mobilă, a cărei restituțiune în natură nu se mai poate face și la care creanță, recurenta nu se constată a fi renunțat și să fi depus la Stat, deci Tribunalul a făcut o justă aplicare a art. 48 par. 7 al. 2 și art. 65 al. 3 din legea timbrului, când a respins cererea recurantei de a fi scutită de plata taxei și suprataxei de 4%, prevăzută de deciziunea ministerială pentru această avere mobilă a succesiunii.

Pentru aceste motive, Curtea respinge etc.

CURTEA DE APEL DIN GALAȚI S. II V.

Audiența dela 4 August 1921

Președenția d-lui I. T. LICIU, Consilier

Constantin Bobeș cu Natalia și Colonel C. Georgescu

Decizia civilă No. 83

Contestație. — Hotărâre rămasă definitivă și executorie. — Decretul-lege No. 4881/919, art. 5. — Decretul-lege No. 1420/920. — Dacă se poate înlătura pe cale excepțională acest fel de hotărâri? — Excepțiune de prematuritatea acțiunii locatorului. — Dacă se poate ridica în instanța de contestație? — Hotărâri condiționale. — Dacă se pot crea pe cale de interpretare?

1. Hotărârile rămase definitive și executorii, date pe baza decretului-lege No. 4881/919, înainte de apariția noului decret-lege No. 1420/920, pentru reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași, dobândind autoritate de lucru judecat — prezumțiune care este de ordine publică — nu mai pot fi modificate ulterior nici de părțile litigante, nici de judecător, nici de vre-o legă fără efect retroactiv.

Decretul lege No. 1420/920, în scopul de a menține ordinea publică și a favoriza pe chiriași a luat cu totul excepțional oarecare măsuri de a înlătura autoritatea lucrului judecat a hotărârilor încă neexecutate, însă aceste excepțiuni cari se

prevăd în art. 5 sunt limitative și de strictă interpretare și contestatorul nu se găsește în cadrul acelor excepțiuni.

2. Excepțiunea prematurității acțiunii pornite de proprietar, consti'uind o apărare de fond, nu poate fi ridicată în instanța de contestațiune.

3. În principiu se pot pronunța hotărâri condiționale, însă condițiunea trebuie să fie expres prevăzută în hotărâre, ceeace în speță nu există; ca atare nu e permis judecătorilor, cu ocaziunea judecării unei contestațiuni la executarea acelei hotărâri, sub pretext de interpretare, de a o modifica, căci violează astfel autoritatea de lucru judecat.

Curtea,

Asupra contestației introdusă de Const. Bobeș, prin petiția înreg. la No. 2578 din 6 Aprilie 1920, în contra deciziunei civile No. 63/920 a Curței de apel din București s. I., trimisă în judecata acestei Curți, de Inalta Curte de Casație și Justiție, prin decizia No. 50/921, în urma casării deciziunei Curței de apel din București s. I. No. 258/920;

Având în vedere că din lucrările aflate la dosarul cauzei și concluziunile puse de părți, se stabilește în fapt următoarele:

Intimații Natalia și colonel C. Georgescu, proprietarii imobilului din București, Str. Sft. Ștefan No. 28, au cerut tribunalului Ilfov, s. IV, evacuarea chirieșului C. Bobeș din zisul imobil pe ziua de 23 Aprilie 1920, în baza art. 5 din decretul-lege No. 4881 din 1919, pe motiv că locuind cu chirie, au nevoie a ocupa personal imobilul; că, această acțiune, fiind admisă de tribunal, prin sentința No. 266/920, chirieșul Bobeș a făcut apel la Curtea din București, care l-a respins ca nefondat prin decizia cu No. 63/920;

Că, în urma promulgării noului decret lege No. 1420 din 2 Aprilie 1920, pentru reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași, chirieșul C. Bobeș a introdus prezenta contestație la Curtea de apel București s. I., cerând suspendarea executării menționatei deciziuni, contestație care fiind admisă de Curte, prin decizia No. 258/920, iar în urma recursului introdus de către proprietarii Natalia și colonel C. Georgescu, Inalta Curte de Casație admitând recursul și casând decizia No. 258/920, *) a dispus trimiterea afacerii spre a fi judecată din nou de această Curte;

Având în vedere că contestatorul în susținerea contestației sale, se bazează pe dispozițiunile art. 1 din decretul-lege No. 1420 din 2 Aprilie 1920, pretinzând că și contractul său de închiriere este prelungit până la 23 Aprilie 1922, cerând în consecință, suspendarea executării deciziunei Curței de apel din București No. 63/920 până la data de mai sus, susținând că numai la 23 Aprilie 1920 se năștea dreptul pentru proprietar de a cere evacuarea sa din imobilul închiriat, pe baza decretului-lege No. 4881/919; că însă, la această dată, decretul acesta fiind abrogat, proprietarii nu se mai pot folosi de deciziunea obținută pe baza decretului de mai sus, care este inoperantă; că apoi, proprietarii, dobândind dreptul lor de proprietate posterior datei de 15 August 1916, nu întrunesc condițiunile cerute de noul decret-lege No. 1420/920, spre a putea obține evacuarea sa;

Având în vedere și concluziunile puse de intimați în combaterea contestațiunei;

*) A se vedea în Curierul Judiciar No. 25/921, p. 399.

Considerând că decizia atacată în contestație No. 63/920, fiind dată în ultimă instanță și rămasă definitivă, înainte de apariția noului decret-lege No. 1420/920, pentru reglementarea raporturilor dintre proprietari și chiriași, a dobândit autoritate de lucru judecat, căci hotărârile pronunțate în ultim resort, sunt considerate ca fiind expresiunea adevărului, prezumțiune bazată pe motive de ordine publică și de interes social și sunt irevocabile, ele nemai putând fi modificate ulterior, nici de una din părțile litigante, nici de judecători și nici de vre o lege fără efect retroactiv;

Că prin urmare, fiind vorba de o hotărâre desăvârșită și irevocabilă, trecută în patrimoniul proprietarilor, anterior promulgării decretului-lege No. 1420 din 2 Aprilie 1920, ea urmează să și producă toate efectele cu privire la faptele constatate și drepturile recunoscute în baza decretului-lege No. 4881/919, în vigoare la pronunțarea ei;

Considerând că este necontestat că o lege intră în vigoare din momentul publicării ei în Monitorul Oficial; că însă legiuitorul poate ordona printr'o dispozițiune formală, expresă, că ea nu va deveni imediat obligatorie în virtutea publicării, ei ulterior la o dată determinată.

Considerând însă că decretul-lege No. 4881, publicat în Monitorul Oficial la 20 Noembrie 1919, nu conține nici o dispozițiune excepțională la principiul general de mai sus; că din termenii art. 5 din acest decret-lege, care recunoaște proprietarului aflat în condițiunile ce prevede, dreptul de a se muta în imobilul său și de a evacua pe chiriaș la data de 23 Aprilie 1920, nu se poate deduce că puterea de la care emană zisul decret-lege, a înțeles ca el să nu devie imediat obligatoriu, ci mai târziu, la data de 23 Aprilie 1920;

Că din contră, din dispozițiunile acestui articol 5 și din scopul urmărit de legiuitor, rezultă că dreptul proprietarului de a cere evacuarea chiriașului, putea fi de îndată, numai executarea acestui drept, consfințit printr'o hotărâre judecătorească, nu putea să aibă loc decât la data de 23 Aprilie 1921, aceasta în vedere, de a concilia pe cât posibil, interesele proprietarilor și chiriașilor;

Că dar, o hotărâre definitivă de evacuarea chiriașului la termenul de 23 Aprilie 1920, pronunțată sub imperiul decretului-lege No. 4881/919, anterior publicării noului decret-lege No. 1420/920, azi în vigoare, este investită cu puterea de lucru judecat și este irevocabilă, ea nefiind subordonată condițiunei tacite a existenței decretului-lege la sus zisul termen, întrucât o asemenea subordonare și condițiune, nu rezultă nici din textul art. 5 al decretului-lege No. 4881/919, nici din vre-un principiu de drept; iar pe de altă parte, împrejurarea că decretul-lege No. 1420/920 a abrogat pe acel cu No. 4881/919, ce intrase în vigoare, nu avea nicio influență asupra hotărârilor definitive date sub imperiul decretului-lege No. 4881/919, întrucât decretul-lege No. 1420/920 nu are în principiu efect retroactiv; că astfel fiind, hotărârea trebuie să și producă toate efectele ei juridice;

Considerând că, dacă noul decret-lege, în scop de a menține ordinea publică și a favoriza pe chiriași, a luat cu totul prin excepțiune, oarecari măsuri, de natură chiar de a înlătura autoritatea lucrului judecat, a hotărârilor încă neexecutate, în anume cazuri precizate, totuși aceste dispozițiuni fiind cu totul excepționale, sunt de strictă interpretare și nu se pot aplica decât în acele cazuri, strict limitate;

Considerând că în speță, chiriașul contestator C. Bobeș, neintrând în nici-unul din aceste cazuri excep-

ționale, nu poate pretinde înlăturarea efectelor hotărârei definitive și irevocabile de evacuare obținută contra sa de proprietarii Natalia și colonel C. Georgescu;

Considerând că, excepțiunea prematurității acțiunii pornită de proprietari contra chiriașului contestator, constituind o apărare de fond a pricinii, care a fost propusă și judecată în mod definitiv de instanțele de fond, iar nu o chestiune de ordine publică, ea nu mai poate fi propusă din nou pe calea contestațiunii, din moment ce partea a epuizat căile ordinare de atac, prevăzută de lege;

Considerând că, este necontestat că în principiu, se pot pronunța hotărâri condiționale, dar condițiunea, trebuie să fie expres prevăzută în hotărâre;

Că însă, atât din considerentele cât și din dispozitivul deciziunii No. 63/920 a Curței de apel din București, secția I, nu rezultă că executarea acestei deciziuni, este supusă vre-unei condițiuni, și nu este permis judecătorilor, sub pretext de interpretare a înțelesului hotărârei ce pronunțase, să adauge cu ocaziunea unei contestațiuni la executarea acelei hotărâri, condițiuni, cari nu rezultă din însăși hotărârea pronunțată, căci altfel s'ar viola autoritatea lucrului judecat și s'ar călca dispozițiunile de procedură civilă referitoare la efectele hotărârilor desăvârșite și irevocabile, pronunțate de instanțele judecătorești;

Că astfel fiind, contestațiunea făcută de C. Bobeș, în contra deciziunii civile cu No. 63/920 a Curței de apel din București s. I., este nefondată și urmează a fi respinsă ca atare;

Aprecind și asupra cheltuelilor de judecată cerute de Natalia și colonel C. Georgescu, pe cari Curtea, le fixează la suma de cinci sute lei.

Pentru aceste motive redactate de d-l consilier I. Liciu, Curtea respinge ca nefondată contestația etc.

(ss) I. T. Liciu, A. Bogdan, N. Jac. Constantinescu
Grefier (ss) Grigoriu

NOTA. — Curtea de apel din Galați judecând, ca instanță de trimitere, contestația făcută de un chiriaș, pe temeiul decretului-lege din 2 Aprilie 1920, contra executării unei deciziuni definitive de evacuare dată în favoarea proprietarului sub imperiul decretului-lege No. 4881 din 1919, pe temeiul articolului 5 din acest decret, respinge ca nefondată contestația făcută.

Procedând astfel, instanța de trimitere se conformează soluțiunii dată de Inalta Curte în aceeaș afacere prin decizia No. 50, publicată în *Curierul Judiciar* No. 25 din 3 Iulie 1921, însoțită de nota noastră. Considerațiunile de drept pe care se întemeiază Curtea de apel sunt aproape în totalitatea lor absolut identice cu cele dezvoltate în decizia civilă No. 98 al Inaltei Curți, secția II-a, publicată în acelaș număr al *Curierului Judiciar* și ale cărei considerente, Curtea, prin o excesivă modestie, se mărginește a le reproduce *tale quale* în decizia pe care o publicăm. Numai primele două considerente rezultă din o combinațiune a considerentelor respective din ambele deciziuni ale Inaltei Curți.

Așa fiind, ne referim în totul la cuprinsul notei mai sus menționate. Trebuie să recunoaștem că

decizia instanței de fond cuprinde, în motivarea pe care o dă soluțiunei adoptate, și un argument propriu a cărui exactitate juridică este foarte discutabilă.

„Considerând, zice Curtea, că este necontestat că în principiu, se pot pronunța hotărâri condiționale, dar condițiunea trebuie să fie expres prevăzută în hotărâre». În adevăr, am arătat în adnotația făcută deciziei No. 50 a Inaltei Curți, că admitând în principiu posibilitatea hotărârilor condiționale, nu există niciun motiv rațional și juridic care să justifice diferențierea condițiilor din punctul de vedere al modului cum se manifestă și că prin urmare trebuie să admitem că condițiunea poate fi nu numai expresă dar chiar și tacită.

Această soluțiune se impune cu atât mai mult, că hotărârile judecătorești fiind în principiu declarative de drepturi, caracterul condițional al hotărârei, derivă din caracterul condițional al dreptului, al raportului juridic a cărui existență o constată instanța judiciară în hotărârea sa. Prin urmare, când e vorba de un raport de drept, care prin natura lui sau prin dispoziția legii, nu poate lua naștere de cât atunci când se va îndeplini un fapt anumit, judecătorul, chemat să constate și să declare existența aceluia raport de drept, trebuie să-l constate astfel cum este, fără să-i modifice caracterul.

AL. CERBAN

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV-a

Audiența dela 3 Noembrie 1920

Președinția d-lui N. BĂDESCU-ROȘIORI, Președinte

Martin Blasbalg prin d-l avocat Magder, cu Al. Plopeanu

prin d-l avocat Matei Iosefache

Deciziunea civilă No. 215

Contract de locație. — Chiriaș. — Plata dărilor fiscale. Pact comisoriu expres — Plată. — Termen. — Dacă simpla îngăduință poate fi considerată ca o renunțare la pactul comisoriu ?

Decretul-lege No. 1420/920. — Contract de locație. — Prelungire. — Dacă profită și chiriașii ce nu au plătit la termen ? — Art. 2 din decretul-lege No. 1420/920.

1. *Legea de urmărire impunând chiriașilor și arendașilor să rețină și să plătească din chiriele ce au a da proprietarilor dările fiscale ce grevează imobilul, ele trebuiesc plătite tot la termenele fixate prin contract.*

2. *Simpla îngăduință a proprietarului de a i se plăti câștigul de chirie și după termenul stipulat în contract, nu poate fi considerată în general ca o renunțare la pactul comisoriu expres, decât numai pentru acel termen.*

3. *Decretul-lege No. 1420/920, art. 2, prevăzând că beneficiază de prelungirea contractului numai chiriașii cari au plătit chiria exigibilă pentru viitor, împreună cu sporul convenit până la 20 Aprilie st. n. 1920, — cei ce au plătit posterior acestui*

termen — cum este cazul în speță — chiar în ipoteza când pactul comisoriu expres stabilit prin contract n'a operat, nu pot beneficia de prelungirea contractului.

Curtea,

Asupra apelului făcut în termen de Martin Blasbalg contra sentinței civile No. 604 bis/920 a Trib. Ilfov s. II c. c. prin care admitându-se acțiunea intentată de Al. Plopeanu, s'a declarat reziliat contractul de închiriere vizat de ad-ția financiară a Capitalei la No. 17633/915 și s'a ordonat evacuarea imobilului situat în București str. Biserica Pantelimon No. 10, pe ziua de 26 Octombrie c., de către chiriașul Martin Blasbalg, mai obligând pe acesta și la plata sumei de 1120 lei, reprezentând chiria neplătită pe semestrul 23 Aprilie—26 Octombrie 1920, în care intră și sporul de 40%, plus 1000 lei cheltueli de judecată și onorariu de avocat.

Având în vedere susținerile părților, notele lor scrise și actele dela dosar ;

Având în vedere că intimatul a cerut și obținut rezilierea contractului și evacuarea imobilului întemeindu-se pe faptul că apelantul nu a plătit la termen chiria convenită pe semestrul 23 Aprilie, 26 Octombrie 1920 ;

Având în vedere că prin contractul de închiriere vizat de ad-ția financiară a Capitalei la No. 17633/915 apelantul era îndatorat să plătească chiria convenită de 1600 lei anual, în două rate egale, la 23 Martie și 26 Septembrie al fiecărui an ;

Având în vedere că din acte și debateri se constată că apelantul nu a plătit la termenul de 23 Martie rata semestrului 23 Aprilie—26 Octombrie 1920 ;

Având în vedere că în justificarea acestei neplăți la termen, apelantul a invocat faptul că anterior aceluia termen i s'a făcut poprire pe chirie pentru plata dărilor fiscale ce se datorau de imobil, și în al doilea rând a susținut că intimatul a renunțat în mod tacit la pactul comisoriu expres din contract, prin primirea de plăți parțiale, atât în timpul ocupațiunei dușmane cât și înainte de aceasta, în anul 1915 ;

Considerând că în afară că din acte se constată că cea mai mare parte din suma plătită la percepție, nu provenea din dările fonciere ale imobilului ci ele se datoresc de fostul proprietar al imobilului — Francisc Pocorny — ca preț al unui teren, dar se stabilește că ea nu a fost plătită decât tocmai la 14 Iunie a. c. deci posterior termenului de 23 Martie a. c. la care trebuia plătită chiria ;

Considerând că legea de urmărire impunând chiriașilor și arendașilor să rețină și să plătească din chiriele și arenzile ce au a da proprietarului, dările fiscale ce grevează imobilul, le pune îndatorire ca aceste dări să le plătească tot la termenele stipulate în contract ;

Că, în speță, plata fiind făcută — precum s'a arătat și independent de faptul dacă s'a făcut pentru dări fiscale din cele prevăzute de legea de urmărire — tocmai la 14 Iunie 1920, nu descarcă pe apelant de obligațiunile contractului ;

Având în vedere că în ce privește renunțarea tacită la pactul comisoriu, simpla îngăduință a proprietarului de a i se plăti câștigul de chirie și în urma termenului stipulat în contract, nu poate fi considerat, în general, ca o renunțare pentru totdeauna la clauza rezolutorie ci numai pentru acel termen ;

Având în vedere că faptul că intimatul a primit chiria pe semestrul Octombrie 1915,—Aprilie 1916 la 11 Noembrie 1915, în loc de 26 Septembrie 1915, și cea pe semestrul Aprilie 1916 — Octombrie 1916 la 23 Aprilie 1916, în loc de 23 Martie 1916, nu este sufi-

cient să invedereze o renunțare din partea numitului, pentru totdeauna, la clauza rezolutorie expresă din contract, mai ales dacă se are în vedere situația economică în general, influențată de războiul European ce fusese declarat de mai mult de un an de zile, și care, desigur, a determinat pe proprietar, în cazul nostru, să fie mai puțin sever cu chiriașul său, îngăduindu-i astfel să-i plătească chiria cu oarecare întârziere;

Considerând, în al doilea rând, că decretul-lege din 2 Aprilie 1920, prevede prin art. 2 că beneficiază de prelungirea contractului toți chiriașii cu condițiune însă ca să plătească chiria exigibilă pentru viitor, împreună cu sporul convenit, până la 20 Aprilie st. nou 1920;

Că prin urmare, în ipoteza că pactul comisoriu stabilit prin contractul de închiriere dintre părți n'ar fi operat, totuși apelantul pentru a uza de prelungirea legală prevăzută prin decretul-lege din 2 Aprilie 1920, urma să plătească chiria exigibilă la 23 Martie 1920, împreună cu sporul convenit, cel mai târziu la 20 Aprilie st. n. 1920;

Considerând că numitul a plătit dările la precepție la lunie 1920, așa că chiar dacă s'ar admite că dările plătite erau dintre cele ce trebuiau să fie plătite de chiriaș, totuși această plată fiind făcută peste termenul de grație acordat prin art. 2 din decretul-lege de mai sus, ea urmează a fi socotită vițiată și deci a fi considerate nesatisfăcute cerințele legii pentru prelungirea contractului;

Considerând că din toate aceste puncte de vedere, și adoptând și motivele din sentința apelată, Curtea găsește pe deplin întemeiată cererea de reziliere și evacuare făcută de intimat;

Având în vedere că prin contractul de închiriere părțile au prevăzut în mod expres că în caz de reziliere chiriașul să plătească proprietarului drept cheltuieli de executare și onorariu de avocat, suma de 1000 lei;

Considerând că dacă în exemplarul deținut de apelant, textul art. 7 nu a fost complectat cu cuantumul sumei de mai sus, nu dovedește că această clauză n'ar fi fost convenită de părți, cât timp nu se face proba că ar fi fost trecută în originalul deținut de proprietar prin vreun mijloc de fraudă, sau prin adăogire în urmă, ceiace nici nu s'a obiectat de apelant;

Că astfel fiind, apelul de față se privește nefondat și cată a fi respins ca atare;

Având în vedere și cererea de cheltuieli de judecată; Pentru aceste motive, Curtea respinge apelul etc;

(ss) *N. Bădescu-Roșiori*; *I. Manu*; *C. Romano*;

Grefier (ss) *F. Chioveanu*

TRIBUNALUL PRAHOVA SECȚIA I

Audiența dela 19 Septembrie 1919

Președenția d-lui **AL. GĂNȚOIU**, Judecător

Sentința civilă No. 400

Dotă. — Imobil. — Instrăinare. — Fraudă. — Invocarea din oficiu de Trib. — Dacă prohibițiunea de instrăinare a imobilului dotal *pendente matrimonio*, este de ordine publică? Soluție afirmativă. — Art. 1253, 1254 și 1255 cod. civil.

Sub actuala legiuire, din dispozițiunile privitoare la inalienabilitatea imobilului dotal, rezultă că în afară de cazurile strict prevăzute de lege, orice instrăinare pendente matrimonio, e lovită de o împiedecare absolută, întemeiată pe un interes general de ordine publică ce tinde la ocrotirea intereselor familiei. Justiția este autorizată nu numai să refuze încuviințarea unei astfel de instrăinări

în alte cazuri, decât cele prevăzute de lege, dar să și refuze din oficiu, concursul ei la perfectarea unui asemenea act, când se constată, că s'a întrebuițat fraudă, ca să transforme în numerar un fond dotal imobiliar, declarat inalienabil prin chiar actul dotal al soților.

Tribunalul,

Asupra cereri făcută de Jean Al. Angelescu, ca creditor, cu petiția reg. la No. 11987/916, pentru executarea actului de ipotecă autentificat de acest Tribunal sub No. 2761, înscris sub No. 234/916, și scoaterea în vânzare cu licitație publică a imobilului prevăzut în acest act, compus din o vie ca de 4 hectare pe rod, împreună cu toate plantațiunile și construcțiunile respective, situată în comuna Bucov dealul Valea Orlei, județul Prahova, proprietatea debitoarei Lucreția C. Anastasiu, căruia i-a fost constituită dotă prin actul autentificat de acelaș Tribunal sub No. 3454, transcris la No 99/915;

Având în vedere concluziunile orale ale părților și actele invocate;

Având în vedere că în fapt se constată următoarele: d-na Lucreția C. Anastasiu, având constituită dotă de către tatăl său Al. Angelescu, via menționată mai sus, cere și obține dela acest Tribunal, unde se găsește pendinte administrațiunea fondului său dotal, autorizațiunea dată prin jurnalul cu No. 657/916, în temeiul art. 1253 al. 2 c. civ. de a se imprumuta cu suma de lei 30 (trei sute) necesară, căutării sănătăței sale, asigurând acest împrumut cu ipotecă în prim rang asupra acestui imobil dotal. În baza menționatului jurnal, d-na Lucreția Anastasiu, cu autorizația soțului său C. Anastasiu avocat din Ploești, în chee la 6 Iulie 1916 actul de ipotecă sus arătat, prin care se împrumută dela fratele său Jean Al. Angelescu, actualul creditor urmăritor, cu suma de 30 lei, pe termen de un an, cu dobândă anuală de 6 la sută, plătită peste zece zile, adică la 16 Iulie 1916, afectându-i ca garanție ipotecară via zentrală în discuțiune; După 20 de zile dela efectuarea acestui act de ipotecă, adică la 26 Iulie 1916, creditorul Jean Angelescu, pentru neplata la timp a dobânzi sus arătată în suma de lei 15, cere Tribunalului executarea actului, care i-a fost încuviințată prin jurnalul cu No. 6242 din aceeași zi; peste trei zile numai și anume la 29 Iulie 1916, Portăriei înaintează Tribunalului actele constatând executarea formelor premergătoare vânzării: Comandamentul purtând data de 28 Iulie 1916 și procesul verbal de situație, care conform art. 53 pr. civ. trebuia făcut, sub pedeapsă de nulitate, după 30 de zile dela predarea Comandamentului, având data de 29 Iulie 1916. În aceeași zi, Tribunalul prin jurnalul cu No. 6299 în temeiul actelor înaintate de Portărie, dispune scoaterea în vânzare cu licitație publică a imobilului ipotecat, fixând ziua de 9 Septembrie 1916, pentru efectuarea vânzării, care amănată cu această ocazie după cererea părților la 16 Decembrie 1916, nu s'a putut efectua atunci din pricina evenimentelor care au adus evacuarea; La 23 Iunie 1919, prin rezoluția Prezidențială pusă pe cererea creditorului urmăritor înreg. la No 18679 și în temeiul aceluiași jurnal de scoatere în vânzare mai sus arătat s'a fixat din nou termen de vânzarea imobilului ipotecat pentru astăzi 19 Sept. 1919, pentru când s'au făcut publicațiunile legale și s'au scos noi afișe;

Având în vedere că astăzi în instanță, mai înainte de a se începe licitațiunea acestei averi dotale, cerută de comun acord de creditorul urmăritor și de debitoare Tribunalul — procedând conform art. 537 pr. civ la îndeplinirea formalităților preliminare vânzării și constatând în fapt atât modul vădit neregulat, cum și că formele de executare, cu chiar asentimentul debitoarei, au fost îndeplinite, astfel după cum s'au relatat mai sus, și în acelaș timp lipsa de seriozitate a sumei de 15 lei, pentru care s'a cerut la început executarea actului de împrumut ipotecar, el însuși cu totul derizoriu față cu valoarea imobilului ipotecat și scos în vânzare; — a pus din oficiu în discuțiunea părților sus arătate chestiunea fraudei la legea de ordine publică, care garantează inalienabilitatea imobilului dotal urmărit și imutabilitatea convențiunei matrimoniale a soților, fraudă care ar părea că se desprinde din faptele arătate mai sus, pînă cari soția cu con-

cursul creditorului următor, caută să înstrăineze imobilul dotal și să-l transforme în numerariu, în contra stipulațiunilor actului lor dotal și care fraudă ar putea să îndrituească pe Tribunal să refuze concursul sau la perfectarea unui asemenea act și să respingă chiar din oficiu cererea de vânzare;

Având în vedere că ambi impricinați având cuvântul asupra acestei chestiuni, creditorul personal, iar debitoarea prin soțul său, au recunoscut că într-adevăr ipoteca în discuțiune este numai de formă și că adevăratul ei scop a fost ca să se poată ajunge legal la vânzarea imobilului ipotecat, prohibită prin actul dotal al debitoarei, au susținut însă că pe de o parte această vânzare nu ar aduce nici un prejudiciu soției expropriate, deoarece suma de bani rezultată din vânzare, ar urma să fie consemnată pe numele soției tot ca fond dotal inalienabil, iar pe de altă parte că chestiunea nu ar mai putea fi luată în discuție astăzi cu ocaziunea vânzării în instanță de notariat, de oarece ea fost examinată în fond de Tribunal prin jurnalul care a încuviințat ipoteca și care ar constitui din acest punct de vedere lucru judecat, întocmai ca și jurnalele de executare și de scoatere în vânzare, în urma cărora s'a trimis afacerea în ședință publică, numai pentru licitație, și că în tot cazul chestiunea pusă de Tribunal neinteresând întru nimic ordinea publică, ci numai interesul privat al soților înzestrați care consimt la vânzare, această instanță nu ar putea din oficiu să ridice nulitatea unei atari urmăriri;

Având în vedere că — odată ce impricinații, confirmând realitatea faptelor, desprinsă din chiar copriusul actului de ipotecă, după cum s'a arătat, au recunoscut formal în instanță că toată procedura urmată constituie numai un lung șir de acte simulate având de scop elularea dispozițiunilor legale menționate, — singurul punct care rămâne de examinat, față cu concluziunile orale puse de dâșii asupra chestiunii ridicate din oficiu de Tribunal, este acela de a se ști, dacă aceste dispozițiuni legale, interesează într-adevăr ordinea publică, în sensul de a putea fi invocate de Tribunal din oficiu, de oarece, în atare caz, nici lipsa de prejudiciu, la care reprezentantul soției s'a referit, nu ar avea nici o înrâurire asupra soluționării chestiunii, nulitatea rezultând din călcarea unor atari dispozițiuni existând ipso-jure iar în ce privește jurnalele de complect, date pe cale grațioasă, la care asemenea impricinați s'au referit, aceste încheeri nu pot constitui, nici chiar în materii cari nu sunt de ordine publică, autoritate de lucru judecat, care conform art. 1211 c. civ., nu există decât în materie contencioasă;

Având în vedere că se susține de o bună parte din doctrină, că disp. legii actuale, prin care se oprește înstrăinarea imobilului dotal, în afară de cazurile și formele prevăzute de lege, nu ar mai fi o dispozițiune de ordine publică ca în dreptul Roman, și chiar dreptul nostru vechi, deoarece pe deoparte, inalienabilitatea imobilului dotal, nu mai este astăzi de esența regimului dotal ca în trecut, putându-se stipula liber în convențiunea matrimonială înstreinarea lui, iar pe de altă parte, legea actuală însăși face să iasă la iveală, relativitatea nulității, rezultând dintr-o astfel de înstrăinare, atunci când prin art. 1255 c. civ. dă părții în favoarea căreia o creiază, facultatea de a o ratifica tacit, prin inacțiunea sa — în termenul prevăzut de acest text, după desfacerea căsătoriei.

Având în vedere că, fără a examina amănunțit fundamentul juridic al inalienabilității imobilului dotal, principiu transmis legislațiunii actuale, din vechiul drept scris francez, și acestuia din dreptul roman, se poate observa totuși că, și în această privință, a organizațiunii contractului matrimonial, și în special al regimului dotal, ca și în privința altor multe instituțiuni, legiuitorul codului Napoleon și după el și al nostru, a căutat să impace principiile dreptului cunumiar, având la bază libera circulație a buurilor cu principiile din dreptul scris, având la bază conservarea dotei, considerată aici ca un interes suprem, de ordine publică, împrumutat din dreptul roman. (Inter est rei publicae mulierum dotes salvas esse, quibus nubere possunt);

Că deși legiuitorul modern, făcând o atare transacție de principii, pe de o parte a încetat de a mai privi dota prin prisma aceluiaș interes din vechiul drept, considerând-o mai mult din punct de vedere al interesului femeii și al copiilor,

ca un minimum de bunuri, pe care legea voiește să li-l conserve în timpul căsătoriei, iar pe de altă parte, permițând să să stipuleze liber în convențiunile matrimoniale posibilitatea înstrăinării imobilului dotal, a încetat de a mai considera această inalienabilitate de esența regimului dotal, totuși este exagerat a se spune, că din pricina acestor modificări, ca actul de ordine publică al instituțiunii dotei imobiliare a dispărut în actuala legislație, de oarece, interesul general al familiilor, la a cărui ocrotire, în vederile legiuitorului modern, ea este menită să contribuie, nu mai puțin face să fie menținută la rangul unei atare instituțiuni de ordin public;

Cu acest caracter de ordine publică, tras de însăși rațiunea menținerii acestei instituțiuni în legiuirea modernă, nu numai că nu este exclus, prin dispozițiunea aceleiași legi, care nu o mai consideră de esența regimului dotal, explicată istoricește după cum s'a arătat sau prin redacțiunea actuală, a textului art. 1255 c. civ. sus arătat (art. 156 c. c. francez) care în nici un caz nu ridică nulității rezultând din înstrăinarea acolo prevăzută a imobilului dotal caracterul ei de nulitate legală (Vezi *Bédarride*, Du dol et de la fraude, T. III No. 1337, p. 417 și No. 1313, p. 385—86); dar ceva mai mult caracterul de ordine publică al dispozițiunii; în discuțiune este confirmat de același legiuitor — pe de o parte prin chiar dispozițiunea finală, a art. 1255 menționat, care dă și bărbatului facultatea de a revoca alienațiunea extra legală a imobilului dotal în timpul căsătoriei, care în altfel nuși poate avea explicațiunea, iar pe de altă parte prin disp. art. 1253 și 1254 c. civ. care determinând anume cazurile și formele legale de înstreinare a imobilelor dotale, pun aceste fonduri sub privegherea și administrațiunea Justiției care urmează, să vegheze la conservarea lor, și cari dispozițiuni asemenea nu pot fi explicate decât în concepțiunea interesului general de ordinea publică al instituțiunii;

Că consecința care se desprinde din combinațiunea acestor texte, care, după cum s'a arătat nu au avut la baza lor un principiu unitar și bine determinat, nu poate să fie alta decât aceea că, sub actuala legiuire, dispozițiunea privitoare la inalienabilitatea imobilului dotal capătă un caracter special, consistând în faptul că pe de o parte nulitatea rezultând din înstrăinarea imobilului dotal, *contra legem interdicta*, este relativă, în sensul, că odată efectuată, partea interesată, în favoarea căreia este creiată, poate nu numai să nu o urmărească în timpul căsătoriei, dar încă să o acopere prin ratificare, după ce impedimentul care o făcea să fie prohibită a dispărut; iar pe de altă parte, prohibițiunea înstrăinării imobilului dotal în afară de cazurile stric prevăzute de lege, constituie, pendente matrimonio, o împedire absolută, întemeiată pe un interes general de ordine publică, tinzând la ocrotirea interesului familiilor, de natură a autoriza Justiția, nu numai să refuze încuviințarea înstreinării acestui imobil, în alte cazuri de cât cele prevăzute de lege, dar încă de a refuza din oficiu concursul său la perfectarea unui asemenea act. (*Bédarride* op. citat No. 1314—387);

Că astfel fiind, obiecțiunea ridicată de impricinați, prin concluziunile lor orale, devine neîntemeiată cu atât mai mult, cu cât prin această coluziune a lor frauduloasă, recunoscută în instanță, se tinde a se eluda nu numai dispozițiunea legală privitoare la inalienabilitatea imobilului dotal al soției debitoare, dar încă s'ar viola și principiu, necontestat de ordine publică, privitor la imutabilitatea convențiunii matrimoniale, în timpul căsătoriei, prin aceea că s'ar ajunge la transformarea în numerariu a unui fond dotal imobiliar, declarat inalienabil prin chiar actul dotal al soților sus arătați;

Că, dar, Tribunalul ridicând din oficiu fraudă la lege săvârșită de impricinați prin vânzarea în discuțiune, în condițiunile și împrejurările arătate mai sus, urmează să respingă cererea de vânzare;

Pentru aceste motive redactate de d-l Judecător Al. Gânțoiu Tribunalul respinge cererea făcută de Jean Angelescu, etc;

(ss) *Al. Gânțoiu, I. N. Vlădescu.*

NOTA. — Instituțiunea inalienabilității imobilului dotal își trage origina din legea Iulia, din timpul lui August. Această lege oprea pe bărbat să înstreineze dota fără consimțământul femeii. Justinian, la anul 530, interzice bărbatului înstreinarea fondului dotal, chiar cu consimțământul femeii.

Aceeași dispoziție o găsim și în codul lui Andronache Donici (§ 25, 33), în codul Calimah (art. 1639 1641) și Caragea (II, 16, art. 32). Dispozițiunea justificată prin incapacitatea totală a femeii (fragilitas naturae suae) are ca consecință, la Romani, că înstreinarea fondului dotal este declarată radical nulă. Această soluție se propune și în proiectul primitiv al codului francez; ridicându-se însă serioase obiecțiuni înaintea Tribunalului, se ajunge la suprimarea dispozițiunii după care înstreinarea ar fi fost «radical nulă». Secția legislativă a Consiliului de Stat hotărâse, dealminteri, să se declare nulă orice convențiune care ar stipula inalienabilitatea dotei, și numai protestările unanime ale celor din Sud, făcuse să se adopte soluțiunea, pe care o discută și o modifică, în urmă, Tribunalul.

Aceste împrejurări îndreptățesc afirmarea din considerentele sentinței de față a Trib. Prahova, că legiuitorul Codului Napoleon și după el, al nostru, au căutat să împace principiile dreptului cutumiar, având la bază libera circulație a bunurilor, cu principiile din dreptul scris, având la bază conservarea dotei.

Doctrina recunoaște în mod unanim și jurisprudența stabilește în mod constant, în Franța ca și la noi, că după dispozițiile actuale ale codului, nulitatea înstreinării imobilului dotal e relativă. De aci consecințe neîndoelnice: terțul achizitor al imobilului dotal nu o poate invoca, înstreinarea poate fi garantată sau de un terțiu, sau de fiecare din soți, nulitatea e susceptibilă de confirmare (art. 1167 și 119 c. civ.), ea se prescrie prin trecerea a zece ani (art. 1900 c. c.).

Sentința Trib. Prahova, după ce expune principiile în sensul doctrinei și a jurisprudenței constante, pentru a ajunge la concluziunea pe care o consfințește în dispozitivul ei, stabilește o distincțiune, și anume: a) nulitatea e relativă ori de câte ori înstreinarea imobilului dotal, *contra legem interdicta*, s'a efectuat deja, în care caz cei în drept a o invoca, nu sunt de cât cei interesați, în timp ce b) înaintea înstreinării imobilului dotal, prohibițiunea înstreinării, în afară de cazurile prevăzute de art. 1253 c. civ., constituie o împiedicare absolută, întemeiată pe un interes general de ordine publică, care autoriză justiția să refuze concursul ei la perfectarea înstreinării.

Această distincțiune pune în măsură Tribunalul ca, în speță, unde imobilul nu fusese încă înstreinat, ci urma să fie vândut prin licitație publică, deoarece creditorul ipotecar obținuse, printr'un jurnal anterior scoaterea în vânzare, să respingă cererea de executare a actului de ipotecă, constatând în fapt din însăși mărturisirea părților, că împrumutul nu fusese făcut pentru plata de datorii alimentare, așa cum autorizase Tribunalul, ci pentru a putea, în contra dispozițiilor actului dotal, să se ajungă la înstreinarea imobilului.

Trei sunt argumentele Tribunalului în sprijinirea soluțiunii ce a dat și care-l fac să considere prohibițiunea înstreinării imobilului dotal ca o dispozițiune de ordine publică, lovită, în cea de a doua ipoteză a distincțiunii principale ce a stabilit, de o nulitate absolută:

1) Caracterul de nulitate legală a înstreinării imobilului dotal, făcută în afară de cazurile prevăzute de art. 1253 c. civil;

2) Facultatea ce se dă bărbatului de a revoca înstreinarea extra legală;

3) Insărcinarea dată justiției de a priveghea și administra fondurile dotale.

Argumentele Tribunalului nu ni se par concludente. Facultatea ce se dă bărbatului de a revoca înstreinarea extra legală a imobilului dotal nu este consecința caracterului de ordine publică a instituțiunii, căci această facultate nu este lăsată bărbatului, de cât în timpul căsătoriei și *dacă n'a intervenit o separație de patrimonii*, prin urmare atât timp cât el este administrator al bunurilor dotale și în această calitate. Ceeace primează nu este ordinea publică, ci interesul femeii sau al moștenitorilor ei. În vederea apărării interesului acestora, se dă prin art. 1255 c. civ. bărbatului dreptul de a cere revocarea alienațiunii extra legale a imobilului dotal.

Necontestat că înstreinarea extra legală e lovită de o nulitate legală. Acesta înseamnă că independent de leziune sau prejudiciu, *cei interesați*, o pot invoca și pot obține revocarea înstreinării, dar nu ni se pare că aceasta dă dreptul justiției să o invoace din oficiu, atât timp cât cei interesați (femeia, moștenitorii ei, soțul în timpul căsătoriei) nu o fac.

Și înslăruit, privigherea justiției nu ni se pare că poate merge până acolo ca într'o chestiune, unde ceeace primează este interesul particular, ea își poate atribui un rol activ, în contra părților interesate, care nu înțeleg a folosi protecțiunea ce le-o acordă legea. *Primario spectat utilitatem privatam et secundario publicam*, amintește, acolo unde se ocupă de caracterul nulității înstreinării fondului dotal, autorul citat în sentință: *Bédarride*, Du dol et de la fraude, III, 1314).

În singura speță aproape asemănătoare, ce am găsit din nesfârșitul număr de aplicațiuni jurisprudențiale ale principiilor în această materie, Casația franceză, decide că nu e locul să se anuleze urmărirea imobilului dotal făcută de creditorul ipotecar, cu toată opunerea ce făceau soții debitori, întrucât Tribunalul nu săvârșise nicio eroare de drept, atât timp cât socotise că debitoarea se găsea într'unul din cazurile prevăzute de art. 1558 C. Nap. (1253 c. civ. rom.) și «nu e locul să se cerceteze dacă Tribunalul a fost înșelat asupra scopului adevărat al împrumutului, o asemenea eroare pură de fapt nefiind de natură să vicieze autorizarea».

Soții însăși alegau în speță, că scopul adevărat al împrumutului nu fusese plata de datorii alimentare, cum îi autorizase Tribunalul. (*Dalloz*, 1907, I, pg. 11).

Iată de ce ni se pare că, oricât de lăudabilă ar fi intenția moralizatoare a Trib. Prahova, în hotărârea redactată cu o îngrijire care iese din comun și face ca sentința să ia aproape caracterul unui studiu al materiei, distingând acolo unde legea nu distinge, a mers prea departe cu aplicarea principiilor ce domină instituțiunea înstreinării imobilului dotal.

A. STAN, Avocat

A apărut un volum intitulat:

Congresul avocaților 1921 (6, 7, 8 Mai) cuprinzând desbaterile congresului și Proiectul de lege pentru organizarea Corpului de avocați votat de congres și expunerea de motive.

Volumul este tipărit de Baroul avocaților din jud. Ilfov și costă 20 lei.

Cererile se adresează Secretariatului Baroului de Ilfov și la *Curierul Judiciar* care le expediază contra valoare mandat poștal, la care se adaugă 2 lei pentru port.

REZUMATELE JURISPRUDENTEI

CURȚILOR DE APEL ȘI ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE

CURTEA DE CASAȚIE

SECȚIA I

Recurrent: Iosel Wechsler, prin d-nii avocați I. Rödler și D. Răsuceanu.

Intimat: Al. Hristodorescu prin d-l avocat I. Vasilescu.

Ofertă reală.—*Culpa creditorului de a primi plata.*—*Debitorul nu este obligat în acest caz să facă oferta.*—*Consemnarea sumii în termen și notificarea consemnării.*—*Pactul comisoriu nu mai operează.*

Jurământ decizoriu.—*Dreptul instanței de fond de a nu ține seama de el când a fost propus numai în subsidiar.*

a) Procedura ofertei reale, pe care legea o pune la îndemâna debitorului de bună credință, pentru a se elibera valabil de obligațiunea sa și care este necesară pentru a demonstra culpa creditorului de a primi plata, nu mai are rațiune de a fi îndeplinită, atunci când, ca în speță, creditorul la interogatoriu ce i s'a luat, recunoaște că a fost absent de la domiciliul său, fiind plecat în străinătate, ceea ce a făcut pe debitor să consemneze în termen chiria, notificându-i această consemnare. În asemenea caz pactul comisoriu nu poate opera, debitorul nefiind în culpă;

b) Pentru ca instanțele de fond să poată aprecia dacă propunerea de a deferi jurământ decizoriu, este serioasă și dacă această probă este concludentă, este necesar ca faptele asupra cărora se deferă jurământ să fie arătate în scris, spre a se putea discuta de partea căreia i se deferă, — prin urmare instanța de fond poate, fără a comite nici un exces de putere, să nu țină seama de declarația făcută de o parte, în mod subsidiar, că deferă jurământ adversarului. (*Cas. I, dec. No. 509 din 8 Iunie 1921, prin care s'a respins recursul contra deciziei No. 79/1921 a Curții de apel București, s. I-a.*)

SECȚIA II

Recurrent: Ali Hasan Tairolu, lipsă.

Hotărâri judecătorești.—*Dispozitiv.*—*Cetirea lui de președinte.*—*Obligațiunea de ordine publică.*—*Art. 118 pr. c.*

Conform art. 118 pr. c., de îndată ce majoritatea s'a format, se va încheia un proces-verbal, cuprinzând dispozitivul hotărârii, care după ce va fi semnat de judecătorii și grefier, va fi citit în ședință publică de președinte. Citirea dispozitivului de către președinte, este o dispozițiune substanțială și de ordine publică, fiind o atribuțiune pur personală a sa, de oare-ce dânsul a condus desbaterile procesului. În nici un caz președintele nu poate delega pe alt judecător cu pronunțarea hotărârii, nici un text de lege nedându-i dreptul de a face asemenea delegări (*Cas. II, dec. penală No. 820 din 18 Mai 1921, prin care s'a casat sent. No. 748/1920 a Trib. Caliacra.*)

SECȚIA III

Recurrent: Marco Biesenberg, prin D-l avocat F. Chefner.
Intimat: St. Rădulescu, prin D-l avocat M. Valerian.

Legea burselor.—*Camera arbitrală.*—*Modul de citare al părților înaintea acestor in-*

stanțe.—*Valabilitatea procedurii în cazul când dovada de înmânare este semnată de parte, deși atestarea este făcută de jandarm.*—*Art. 51 din lege, 210 din regulament și 74 pr. c.*

După art. 51 din legea burselor și art. 210 din regulamentul acestei legi, procedura de chemare pentru tragere la sorti a arbitrilor, ca și pentru judecarea primii, se va îndeplini prin corpul Portăreilor.

După art. 74 pr. c. însă, odată ce o citațiune s'a înmănat persoanei citate și a semnat adevărîța de primire, dânsa nu se mai poate plânge de lipsa formalităților anume cerute de lege în materie de citațiuni, asemenea formalități fiind cerute numai pentru cazul când persoana citată nu a fost găsită și citațiunea a trebuit să se lase la domiciliu.

În speță s'a considerat ca regulat îndeplinită procedura, dovada de primire fiind semnată propriu de recurrent și adevărită de un jandarm. (*Cas. III, dec. No. 192 din 22 Mart. 1921, prin care s'a respins recursul contra deciziei No. 51/1920 a Camerii arbitrale a Bursei din București.*)

JURISPRUDENTĂ STRĂINĂ

Competență.—*Mandat.*—*Gestiunea unei exploatațiuni comerciale.*—*Moștenitorii mandatarului.*—*Art. 2 cod. com. belg. (art. 7 com. rom.) art. 1372, 1986 și 1993 cod civ. bel. (1539, 1540 și 1541 c. civ. rom.)*

Obligațiunea contractată de un comerciant, care, în timpul războiului, a continuat, în calitate de mandatar, exploatațiunea comercială a unei persoane refugiate, este de natură comercială. Prin urmare, Tribunalul comercial este singur competent de a judeca cererea în predare de socoteli făcută fie contra mandatarului, fie în caz de deces al acestuia, contra moștenitorilor lui. (*Tribunalul civil din Anvers, audiența dela 3 Martie 1921. La Belgique judiciaire. No. 36—37/1921 p. 606*)

INFORMATIUNI

Comitetul de direcțiune al *Dreptului* dorind a comemora printr'un număr festiv și un banchet jubileul de 50 ani dela apariția acestei reviste, a fixat ziua de 29 Decembrie pentru această aniversare care va fi o amintire pioasă a primilor fondatori ai *Dreptului* dela 1871.

În acest scop roagă pe toți colaboratorii vechi și noi cari au contribuit cu lucrările lor la succesul acestei reviste, cum și pe d-nii magistrați și avocați cari doresc a lua parte la jubileul juridic, să comunice adesiunile d-lor.

Trimiterea manuscriselor pentru numărul jubilar, cum și înscrierea la banchet se va face la d-l V. Athanasovici, avocat, Str. Batiște 39, până în ziua de 20 Decembrie cel mai târziu.

Rugăm stăruitor pe d-nii abonați din provinciile a nu mai aștepta alte invitațiuni, sau sosirea încasatorilor, și a bine voi să trimită achitarea abonamentului prin mandat postal, direct la administrația ziarului „Curierul Judiciar“, București, Rahovei 5, notând pe cotorul mandatului „pentru abonamentul datorat partida No.“